

Ústav informácií a prognóz školstva
Bratislava

**Sociálne a ekonomické podmienky študentov denného štúdia
verejných vysokých škôl na Slovensku v roku 2007**

Riešiteľ: RNDr. Mária Šulanová

Bratislava

December 2007

Obsah

1. Úvod	3
2. Metodika	4
3. Výsledky prieskumu	5
3.1. Sociálno-demografická charakteristika študentov	5
3.2. Sociálny status rodín s vysokoškolským študentom	6
3.2.1. Vzdelanie rodičov	6
3.2.2. Ekonomická aktivita rodičov	7
3.2.3. Úplnosť rodiny študenta	8
3.2.4. Odhadovaný čistý mesačný príjem rodičov študentov	8
3.3. Situácia študentov pred začatím štúdia na vysokej škole	10
3.4. Životné podmienky študentov	12
3.4.1. Ubytovanie študentov	12
3.4.2. Finančná situácia študentov	13
3.4.2.1. Príjmy študentov	14
3.4.2.1.1. Finančná pomoc od rodičov a partnera	14
3.4.2.1.2. Finančná pomoc zo štátnych zdrojov	16
3.4.2.1.3. Ostatné zdroje príjmu	20
3.4.2.1.4. Celkový príjem študentov	20
3.4.2.2. Výdavky študentov	23
3.4.2.2.1. Výdavky v prvom mesiaci semestra	23
3.4.2.2.2. Výdavky študentov v bežnom mesiaci semestra	27
3.4.3. Ako študenti zhodnotili svoje životné podmienky	32
3.5. Práca počas semestra	35
3.5.1. Frekvencia chodenia do práce	35
3.5.2. Prekrytie oblasti štúdia a práce	36
3.5.3. Čo si môžu študenti zo zarobených financií dovoliť kúpiť	38
3.5.4. Vplyv práce na študijné výsledky	39
3.5.5. Zárobok z práce počas semestra	40
3.6. Študenti, ktorí počas semestra nepracovali	42
3.7. Práca počas prázdnin	43
3.8. Prerušenie štúdia	45
4. Súhrn hlavných výsledkov prieskumu	46
5. Tabuľková príloha	49

1. Úvod

Sociálne a ekonomické podmienky života študentov vysokých škôl je téma, ktorá zaujíma politikov, odbornú i laickú verejnosť, staršiu i mladšiu generáciu, pretože väčšina z nás má vo svojom blízkom či vzdialenejšom okolí ľudí majúcich ambíciu dosiahnuť vysokoškolské vzdelanie, avšak pre naplnenie tohto cieľa potrebujú vedieť reálne podmienky života študenta vysokej školy. Táto téma je takisto dôležitá pre našich zákonodarcov, pretože priaznivý a progresívny vývoj spoločnosti závisí v rozhodujúcej miere od vzdelaných a múdrych ľudí. Je teda rozumné plne podporovať rozvoj intelektuálneho potenciálu ktoréhokoľvek človeka na najvyššiu úroveň jeho vlastných schopností, pričom je dôležité venovať osobitnú pozornosť podmienkam štúdia na vysokých školách, ktoré sú vrcholnými vzdelávacími inštitúciami. Slovenská republika je takisto súčasťou Európskej únie a Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, našou úlohou je teda spolupracovať na plnení cieľov týchto spoločenstiev a jedným z nich je formovanie európskej spoločnosti, založenej na poznaní. V tomto ohľade Európska rada deklarovala v marci roku 2000 ambíciu, že Únia sa musí vo svete stať najviac konkurencieschopnou a dynamickou ekonomikou, založenou na poznaní, schopnou sústavného ekonomického rastu s väčším počtom a lepšími pracovnými pozíciami a väčšou sociálnou kohéziou. Autority štátov a vlád nežiadali len radikálnu transformáciu európskej ekonomiky, ale aj kvalitné programy pre modernizáciu sociálneho zabezpečenia a vzdelávacích systémov.

Sociálne zabezpečenie študentov by malo byť koncipované tak, aby limitované finančné možnosti uchádzačov o štúdium na vysokú školu neboli neprekonateľnou prekážkou pri úsilí dosiahnuť vysokoškolské vzdelanie pre človeka z akéhokoľvek sociálneho prostredia, aby bola splnené podmienky rovného prístupu a sociálnej spravodlivosti pre všetky vrstvy obyvateľstva. Predkladaná štúdia bola vypracovaná s cieľom umožniť určitý vhlád do súčasnej reálnej sociálno-ekonomickej situácie študentov denného štúdia vysokých škôl na Slovensku. Takýto vhlád môže byť osobitne prínosný pre mladých ľudí, ktorí majú ambíciu dosiahnuť vysokoškolské vzdelanie, takisto pre ich rodičov, pretože oni sa priamo podieľajú na napĺňaní životných túžob a potrieb svojich detí. Vo väčšine prípadov prejavujú túto starostlivosť viac alebo menej počas celého života, no najmä po ukončení vzdelávacej dráhy svojich detí.

Sociálnu situáciu študentov sme skúmali v nasledujúcich kľúčových aspektoch:

- ✚ sociálny status rodiny študentov, ktorý determinujú najmä vzdelanie rodičov, ich ekonomická aktivita a finančný príjem
- ✚ situácia študentov pred začatím štúdia na VŠ, teda obdobie medzi absolvovaním štúdia na strednej škole a začiatkom štúdia na vysokej škole, získanie prípadných skúseností na trhu práce v uvedenom čase
- ✚ finančná situácia študentov VŠ, teda štruktúra a výška príjmov, výdavkov, zdroje financií na zabezpečenie životných potrieb, skúmanie spokojnosti študentov s ich sociálno-ekonomickou situáciou
- ✚ finančná pomoc zo štátnych zdrojov, či už vo forme grantov, štipendií alebo pôžičiek
- ✚ pracovanie popri štúdiu, teda podiel študentov, ktorí pracujú, frekvencia chodenia do práce, miera zhody oblasti práce s štúdiom, vplyv práce na študijné výsledky a výška zárobku

Predkladaná analýza obsahovo nadväzuje na štúdie o sociálnom postavení študentov VŠ, ktoré boli vypracované na Ústave informácií a prognóz školstva v Bratislave v rokoch 2002 až 2006. Projekt bol financovaný z prostriedkov Ministerstva školstva SR.

2. Metodika

Projekt bol realizovaný na základe empirickej sondy metódou dotazníkového prieskumu, cieľovou skupinou boli študenti denného štúdia verejných vysokých škôl na Slovensku. Dotazník bol anonymný, obsahoval celkom 27 otázok.

Zber údajov bol uskutočnený prostredníctvom koordinátorov, ktorými boli študenti jednotlivých fakúlt prieskumnej vzorky, niektorí z nich boli členmi Študentskej rady vysokých škôl, prípadne študentskej časti akademického senátu fakulty. Kvôli získaniu reprezentatívnej vzorky respondentov boli koordinátori požiadaní, aby robili zber údajov priamo v priestoroch fakúlt. Uvedený zber sa uskutočnil v jarných mesiacoch roku 2007, v letných mesiacoch bola na základe získaných údajov urobená databáza údajov, v jesenných a zimných mesiacoch boli údaje štatisticky spracované a analyticky vyhodnotené.

Prieskumná vzorka bola zvolená na základe viacstupňového kvótného výberu podľa dostupných oficiálnych štatistických údajov, uvedených v Separáte štatistickej ročenky školstva SR 2006, ktorú vydal Ústav informácií a prognóz školstva v Bratislave. Výberovými triediacimi znakmi boli: počet študentov v rámci jednotlivých univerzitných miest, vysokých škôl, skupín študijných odborov a pohlaví. Pri triedení študijných odborov sme vychádzali z klasifikácie odborov vzdelávania a profesijnej prípravy podľa ISCED 97 (*International Standard Classification of Education*), ktorá bola prijatá pre krajiny Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (*Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD*).

Bolo distribuovaných spolu 1 240 dotazníkov na 32 fakúlt (bližšie pozri tab. č. 1), do prieskumu sa zapojilo 25 fakúlt a do vyhodnotenia bolo použitých celkom 1 007 dotazníkov. Zloženie súboru respondentov podľa sídla a názvu vysokej školy je uvedené v tab. č. 1. Získané údaje boli spracované metódou deskriptívnej štatistiky na prvostupňovej a druhostupňovej úrovni použitím štatistického programu SPSS 14.0, testovacím kritériom bol Chi-kvadrát.

Tab. č. 1: Zloženie súboru respondentov podľa sídla a názvu vysokej školy

Sídlo VŠ	Názov VŠ	Počet odpovedajúcich	Percento (%)
Bratislava	Ekonomická univerzita v Bratislave	81	8,0
	Slovenská technická univerzita v Bratislave	82	8,1
	Univerzita Komenského v Bratislave	205	20,4
Trnava	Trnavská univerzita v Trnave	73	7,2
	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave	29	2,9
Nitra	Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	27	2,7
Trenčín	Trenčianska univerzita v Trenčíne	30	3,0
Žilina	Žilinská univerzita v Žiline	99	9,8
Banská Bystrica	Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	121	12,0
Ružomberok	Katolícka univerzita v Ružomberku	50	5,0
Prešov	Prešovská univerzita v Prešove	80	7,9
Košice	Technická univerzita v Košiciach	50	5,0
	Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	80	7,9
spolu		1 007	100,0

3. Výsledky prieskumu

3.1. Sociálno-demografická charakteristika študentov

Výberový súbor bol charakteristický takmer rovnakým podielom obidvoch pohlaví s miernou prevahou žien (bližšie pozri tabuľku č. 2).

Tab. č. 2: Zloženie súboru respondentov podľa pohlavia

Pohlavie	Počet respondentov	Percento (%)
muži	469	46,8
ženy	533	53,2
spolu	1 002	100,0

Čo sa týka rodinného stavu, až **98,8 % študentov** uviedlo, že **sú slobodní**. Berúc do úvahy značnú náročnosť životnej situácie študentov, na jednej strane z hľadiska študijných povinností a na druhej strane z hľadiska ich materiálneho zabezpečenia a uspokojenia potrieb, je to vo všeobecnosti najprijateľnejšie riešenie. **Približne polovicu** respondentov (**53,9 %**) tvorili **slobodní bez stáleho partnera** a **44,9 %** uviedlo, že **sú slobodní, avšak majú stáleho partnera**. Keďže študenti zväčša bývajú na internáte, u rodičov alebo príbuzných, možno predpokladať, že väčšina z nich nežila v konkubinate. Výsledky sú uvedené v tab. č. 3.

Tab. č. 3: Rodinný stav respondentov (%)

	Počet respondentov	Percento (%)
slobodný/á so stálou partnerkou/partnerom	440	44,9
slobodný/á bez stálej partnerky/partnera	528	53,9
ženatý/vydatá	11	1,1
rozvedený/rozvedená	1	0,1
spolu	980	100,0

Približne polovica žien uviedla, že sú slobodné, avšak majú stáleho partnera (51,5 %), spomedzi mužov to bolo len 37,1 %. Opačná situácia nastala pri voľbe možnosti slobodného stavu bez stáleho partnera (bližšie pozri tab. č. 4). Medzi uvedenými znakmi sme zistili štatisticky významný rozdiel ($p < 0,001$). Tieto výsledky možno interpretovať tak, že ženy dosahujú psychickú zrelosť vo všeobecnosti skôr ako ich rovesníci, sú teda pre trvalý partnerský vzťah skôr pripravené a zväčša do neho aj skôr vstupujú.

Tab. č. 4: Rodinný stav respondentov podľa pohlavia (%)

	slobodný/á so stálou partnerkou/partnerom	slobodný/á bez stálej partnerky/partnera	iný (ženatý/vydatá, rozvedený/á)
muži	37,1	62,2	0,7
ženy	51,5	46,8	1,7
spolu	44,9	53,9	1,2

Študenti bakalárskeho a magisterského, resp. inžinierskeho štúdia sa z hľadiska rodinného stavu významne líšili ($p < 0,05$; pozri tab. č. 5). Medzi študentmi druhého stupňa štúdia bol väčší podiel slobodných so stálym partnerom, ženatých/vydatých alebo rozvedených ako medzi študentmi prvého stupňa (spolu 49,5 % vs. 41,8 %). Základným

determinujúcim faktorom, ovplyvňujúcim tento rozdiel, je pravdepodobne vek študentov. So zvyšujúcim sa vekom stúpa podiel študentov, ktorí majú skúsenosť s partnerským, resp. manželským vzťahom.

Tab. č. 5: Rodinný stav študentov podľa stupňa štúdia (%)

Stupeň štúdia	slobodný/á so stálou partnerkou/partnerom	slobodný/á bez stálej partnerky/partnera	iný (ženatý/vydatá, rozvedený/á)
1. stupeň	41,2	58,3	0,6
2. stupeň	47,7	50,5	1,8
spolu	44,0	54,9	1,1

3.2. Sociálny status rodín s vysokoškolským študentom

Sociálne prostredie, z ktorého študenti pochádzajú, je pomerne významným determinujúcim faktorom ich sociálno-ekonomickej situácie. Z tohto hľadiska sme skúmali najvyššie dosiahnuté vzdelanie otca a matky študentov, ich ekonomickú aktivitu, úplnosť rodiny a čistý mesačný príjem rodičov.

3.2.1. Vzdelanie rodičov

Najväčší podiel študentov mal otca so stredoškolským vzdelaním s maturitou (39,8 %), avšak len o štyri percentuálne body menší bol podiel otcov, ktorí dosiahli **vysokoškolské vzdelanie (35,6 %)**. Ostatné kategórie boli zastúpené len v malej miere. Prvé dve pozície **vzdelanostnej úrovne matiek** tiež patrili zmieneným dvom kategóriám, avšak s oveľa väčším percentuálnym rozdielom (**49,5 %** a **27,1 %**; pozri tab. č. 6).

Tab. č. 6: Najvyššie ukončené vzdelanie otca a matky študentov (%)

	Otec	Matka
základné alebo neukončené základné	1,6	2,7
učňovské alebo stredoškolské bez maturity	16,1	12,2
stredoškolské s maturitou	39,8	49,5
vyššie odborné vzdelanie	5,4	7,4
vysokoškolské	35,6	27,1
neviem	1,5	1,1
spolu	100,0	100,0

Ak by sme vzdelanostnú úroveň hodnotili podľa vzdelania otca alebo matky, ktorý dosiahol vyššie vzdelanie, **najviac zastúpené** by boli **rodiny s vysokoškolským vzdelaním aspoň jedného rodiča (42,3 %)**, pozri tab. č. 7). **S minimálnym rozdielom by boli zastúpené rodiny**, v ktorých **aspoň jeden rodič dosiahol najviac stredoškolské vzdelanie s maturitou (41,6 %)**. Z rodín, kde **otec aj matka mali najviac učňovské alebo stredoškolské vzdelanie bez maturity, študovalo na VŠ len 7,9 %**, čo je značne málo. Tento jav môže byť spôsobený viacerými faktormi, ktoré podmieňuje osobnostná výbava mladého človeka, ale aj sociálno-ekonomické podmienky rodiny. Otázkou však zostáva rovnosť v prístupe k vysokoškolskému vzdelávaniu.

Tab. č. 7: Najvyššie dosiahnuté vzdelanie rodičov (%)

základné alebo neukončené základné	0,6
učňovské alebo stredoškolské bez maturity	7,9
stredoškolské s maturitou	41,6
vyššie odborné vzdelanie	7,6
vysokoškolské	42,3
spolu	100,0

Medzi vzdelaním rodičov a študijným zameraním respondentov sme zistili štatisticky významný rozdiel ($p < 0,001$; bližšie pozri tab. č. 8). **Najväčší podiel študentov, ktorých aspoň jeden z rodičov dosiahol vysokoškolské vzdelanie, patril do skupiny spoločenské vedy, podnikanie a právo (54,1 %).** Percentuálna hodnota tohto ukazovateľa prekročila hodnotu za celý súbor aj u študentov **zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia (48,3 %) a prírodných vied, matematiky a informatiky (43,2 %).** Na druhej strane najviac stredoškolské vzdelanie bez maturity dosiahol aspoň jeden z rodičov študentov pedagogiky (16,8 %), zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia (13,8 %) a humanitných vied a umenia (12,5 %). Pozoruhodné teda je, že podiel študentov zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia, majúcich aspoň jedného rodiča s najvyšším alebo najnižším stupňom vzdelania, prekročil hodnotu za celý súbor.

Tab. č. 8: Najvyššie vzdelanie rodičov študentov vo vzťahu k študijnému zameraniu (%)

Skupina študijných odborov	základné/ učňovské/stredo- školské bez maturity	stredoškolské s maturitou	vyššie odborné	vysoko- školské
Pedagogika	16,8	48,5	7,9	26,7
Humanitné vedy a umenie	12,5	44,2	9,2	34,2
Spoločenské vedy, podnikanie, právo	5,0	33,0	7,9	54,1
Prírodné vedy, matematika, informatika	5,4	41,4	9,9	43,2
Technika, spracovateľstvo, konštruktérstvo	6,6	53,9	7,9	31,6
Poľnohospodárstvo, veterinárstvo	*	*	*	*
Zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie	13,8	34,5	3,4	48,3
Služby	5,4	47,8	6,5	40,2
Celý súbor	8,4	41,6	7,6	42,3

Vysvetlivky: * - nepodarilo sa nám získať údaje ani od jedného študenta uvedeného študijného zamerania

3.2.2. Ekonomická aktivita rodičov

Prevažná väčšina otcov (86,2 %) aj matiek študentov (82,7 %) bola ekonomicky aktívna, či už boli zamestnancami v podniku, vo firme alebo v organizácii, podnikali, pracovali na živnosť alebo už boli v dôchodku, avšak ešte pracovali. Ostatné kategórie boli zastúpené len v malej miere, čo je z hľadiska finančnej situácie rodiny jednoznačne pozitívne (bližšie pozri tab. č. 9).

Tab. č. 9: Ekonomická aktivita rodičov (%)

	Otec	Matka
zamestnaný/á, podnikateľ/ka, živnostník alebo pracujúci dôchodca/dôchodkyňa	86,2	82,7
nezamestnaný/á	2,5	6,4
nie je ekonomicky aktívny/a (napr. pracuje v domácnosti)	0,7	3,9
dôchodca na odpočinku	4,7	5,7
zosnulý/á	4,7	0,6
neviem	1,2	0,7
spolu	100,0	100,0

3.2.3. Úplnosť rodiny študenta

Približne deväť z desiatich respondentov uviedlo, že pochádza z úplnej rodiny (88,4 %), čo je pozitívny výsledok. V rodine s otcom aj matkou sú vo všeobecnosti vytvorené oveľa priaznivejšie podmienky pre šťastný a plnohodnotný život detí ako v neúplnej rodine. Približne 11,6 % študentov pochádzalo z neúplnej rodiny (pozri tab. č. 10). Túto skupinu tvorili mladí ľudia, ktorých rodičia boli rozvedení alebo ovdovení. Celkom 5,3 % študentov uviedlo, že ich otec alebo matka je zosnulý. Z týchto výsledkov teda vyplýva, že rozvedených rodičov malo 6,5 % respondentov.

Tab. č. 10: Úplnosť rodiny študentov

	Počet respondentov	Percento (%)
rodina s obidvomi rodičmi	883	88,2
rodina s jedným rodičom	116	11,6
študent už nemá rodičov	2	0,2
spolu	1 001	100,0

3.2.4. Odhadovaný čistý mesačný príjem rodičov študentov

Významnou charakteristikou sociálno-ekonomickej situácie rodiny študenta je jej finančný príjem. Skúmali sme osobitne príjem úplných rodín a osobitne neúplných rodín, do hodnotenia sme vzali len rodiny slobodných študentov. Čo sa týka štatistického vyhodnotenia kvantitatívnych ukazovateľov finančnej situácie, za smerodajné považujeme mediánové hodnoty¹, uvádzame aj hodnoty aritmetického priemeru, smerodajnej odchýlky a percentilové rozloženie súboru². Možno však predpokladať, že študenti vo väčšine prípadov uviedli len svoj odhad, tieto výsledky teda majú len orientačnú hodnotu.

Mediánová hodnota odhadovaného čistého mesačného príjmu rodičov úplnej rodiny bola 30 000 Sk (aritmetický priemer = 33 311,97 Sk). Veľmi vysoká hodnota smerodajnej odchýlky (20 577,30 Sk) odzrkadľuje veľkú príjmovú variabilitu v rámci tejto skupiny, čo naznačuje, že na vysokých školách študujú mladí ľudia pochádzajúci z rôzneho sociálno-ekonomickeho prostredia, čo je z hľadiska prístupu k vysokoškolskému vzdelaniu pozitívne. Z percentilového rozloženia príjmov je zrejmé, že 20 % úplných rodín s najvyšším odhadovaným celkovým príjmom dostávalo za svoju prácu mesačne dvojnásobne viac ako 20 % týchto rodín s najnižším príjmom (bližšie pozri tab. č. 11).

¹ Mediánová hodnota delí súbor na dve polovice, je to stredná hodnota danej premennej.

² Percentilové rozloženie delí súbor tak, že prvá časť obsahuje 10 % hodnôt, druhá časť 20 % hodnôt atď.

Tab. č. 11: Odhadovaný čistý príjem rodičov úplnej rodiny (Sk)

Medián		30 000,00
Aritmetický priemer		33 311,97
Štandardná chyba priemeru		723,91
Smerodajná odchýlka		20 577,30
Percentily	10	17 900,00
	20	20 000,00
	30	23 000,00
	40	25 000,00
	50	30 000,00
	60	30 000,00
	70	35 000,00
	80	40 000,00
	90	50 000,00

Čo sa týka **neúplných rodín**, **mediánová hodnota odhadovaného čistého mesačného príjmu bola 16 000 Sk** (smerodajná odchýlka = 13 984,74 Sk; aritmetický priemer = 19 852,15 Sk). Z týchto hodnôt je zrejmé, že skupina neúplných rodín bola charakteristická ešte väčšou príjmovou variabilitou ako v prípade úplných rodín. Podľa odhadov študentov teda 20 % neúplných rodín s najvyšším odhadovaným celkovým príjmom dostávalo za prácu trojnásobne viac ako 20 % týchto rodín s najnižším mesačným príjmom (bližšie pozri tab. č. 12).

Tab. č. 12: Odhadovaný čistý príjem neúplnej rodiny (Sk)

Medián		16 000,00
Aritmetický priemer		19 852,15
Štandardná chyba priemeru		1 371,32
Smerodajná odchýlka		13 984,74
Percentily	10	7 000,00
	20	10 000,00
	30	12 000,00
	40	14 000,00
	50	16 000,00
	60	20 000,00
	70	20 000,00
	80	30 000,00
	90	40 000,00

V tab. č. 13 je uvedený odhadovaný čistý mesačný príjem rodičov študentov jednotlivých študijných zameraní. Skupinu s **nižšími príjmami tvorili** rodiny respondentov **technického, pedagogického a prírodovedného zamerania**, u **ostatných rodín** sme zistili **značne vyššiu mediánovú hodnotu odhadovaného príjmu**, ktorá bola rovnaká (**30 000 Sk**). Najväčšiu príjmovú variabilitu sme zistili u rodín študentov zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia. Smerodajná odchýlka bola u tejto skupiny najvyššia (29 571,91 Sk) a takmer dosiahla hodnotu aritmetického priemeru (33 995,19 Sk). Na druhej strane najmenšiu príjmovú variabilitu sme zistili u rodín študentov so zameraním na služby (smerodajná odchýlka = 12 530,55 Sk), avšak ich odhadovaný príjem bol vysoký (aritmetický priemer = 30 908,05 Sk, medián = 30 000 Sk).

Tab. č. 13: Odhadovaný čistý mesačný príjem rodičov študentov jednotlivých študijných zameraní (Sk)

Skupina študijných odborov	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
Pedagogika	25 000,00	26 033,33	13 646,47
Humanitné vedy a umenie	30 000,00	33 194,37	21 426,05
Spoločenské vedy, podnikanie, právo	30 000,00	35 573,26	20 913,52
Prírodné vedy, matematika, informatika	25 000,00	29 540,82	17 886,77
Technika, spracovateľstvo, konštruktérstvo	24 500,00	27 414,87	17 855,91
Poľnohospodárstvo, veterinárstvo	*	*	*
Zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie	30 000,00	33 995,19	29 571,91
Služby	30 000,00	30 908,05	12 530,55
Celý súbor	28 000,00	31 679,41	20 363,73

Vysvetlivky: * - nepodarilo sa nám získať údaje ani od jedného študenta uvedeného študijného zamerania

3.3. Situácia študentov pred začatím štúdia na vysokej škole

Približne **84,1 %** respondentov uviedlo, že **na vysokej škole začali študovať v tom istom roku, kedy ukončili stredoškolské štúdium**. Do tejto skupiny sme zaradili aj tých študentov, ktorí v čase zberu údajov do dotazníka už študovali na druhej vysokej škole, pričom na prvej začali študovať v roku maturity. Ostatní (**15,9 %**) **začali študovať na VŠ neskôr**, väčšina z nich (59,6 %) uviedla obdobie medzi štúdiom na SŠ a VŠ jeden rok, takmer pätina (19,9 %) uviedla dva roky. S narastajúcim počtom rokov tento podiel študentov klesal, čo možno považovať za celkom prirodzený jav (bližšie pozri tab. č. 14). Ak sa totiž mladí ľudia rozhodnú študovať na vysokej škole neskôr, možno predpokladať, že sa budú uchádzať skôr o štúdium v externej forme.

Tab. č. 14: Počet rokov medzi štúdiom na SŠ a VŠ

Počet rokov	Počet odpovedajúcich	Percento (%)
jeden	87	59,6
dva	29	19,9
tri	11	7,5
štyri	10	6,8
päť	7	4,8
šesť alebo viac	2	1,4
spolu	146	100,0

Študenti jednotlivých študijných zameraní sa v otázke, či začali na vysokej škole študovať v roku maturity alebo až neskôr, signifikantne líšili ($p < 0,05$). Približne deväť z desiatich respondentov prírodovedného, technického a spoločenskovedného zamerania začalo študovať na vysokej škole hneď po ukončení strednej školy. Na druhej strane približne štvrtina študentov pedagogického a zdravotníckeho zamerania začala študovať na VŠ až po jednom alebo viacerých rokoch (bližšie pozri tab. č. 15). Mohlo to byť spôsobené neprijatím na vysokoškolské štúdium, odkladom uchádzania sa o štúdium kvôli rôznym osobným dôvodom, prípadne obmedzeniami alebo inými zmenami v študijných programoch.

Tab. č. 15: Pokračovanie v štúdiu na VŠ vo vzťahu k študijnému zameraniu (%)

Skupina študijných odborov	V roku maturity	Po jednom alebo viacerých rokoch
Pedagogika	73,3	26,7
Humanitné vedy a umenie	80,8	19,2
Spoločenské vedy, podnikanie a právo	87,2	12,8
Prírodné vedy, matematika, informatika	89,2	10,8
Technika, spracovateľstvo, konštruktérstvo	88,9	11,1
Poľnohospodárstvo, veterinárstvo	*	*
Zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie	76,9	23,1
Služby	83,7	16,3
Celý súbor	84,0	16,0

Vysvetlivky: * - nepodarilo sa nám získať údaje ani od jedného študenta uvedeného študijného zamerania

Najčastejším dôvodom, prečo študenti nepokračovali v štúdiu na vysokej škole v roku maturity, bolo neuspelenie na prijímacom konaní. Túto príčinu uviedla tretina z tejto skupiny študentov (33,8 %, bližšie pozri tab. č. 16). **Približne štvrtina respondentov (25,5 %) chcela najprv získať skúsenosti na trhu práce a zarobiť si peniaze.** Títo študenti sa kvôli uvedeným dôvodom rozhodli oddialiť štúdium na vysokej škole, čo možno hodnotiť ako pragmatické zmýšľanie. Skúsenosti na trhu práce pomáhajú prehĺbiť vedomosti a získať zručnosti v danej oblasti a tiež vŕhať do praktického života. Možno hodnotiť pozitívne, že táto motivácia bola podmienená nedostatkom financií skôr len výnimočne (u 3,8 % respondentov z tejto skupiny). **Takmer pätina študentov (18,5 %) nepokračovala v štúdiu na VŠ bezprostredne, hoci splnili kritériá úspešnosti prijímacieho konania. Neboli prijatí kvôli nedostatku voľných študijných miest. Nedostatok financií bol prekážkou pre 13,4 % respondentov.** Uvedený výsledok naznačuje, že títo študenti pravdepodobne pochádzali zo znevýhodneného sociálno-ekonomického prostredia a je pozitívne, že sa touto nepriaznivou okolnosťou nenechali odradiť a – hoci neskôr – pravdepodobne po získaní potrebných financií, predsa sa uchádzali o vysokoškolské štúdium.

Tab. č. 16: Prečo študenti nepokračovali v štúdiu na VŠ v roku ukončenia strednej školy

	Percento respondentov (%)
Nedostatok voľných študijných miest	18,5
Neuspel/a som na prijímacích pohovoroch	33,8
Nedostatok financií	13,4
Chcel/a som najprv získať skúsenosti na trhu práce a zarobiť si peniaze	25,5
Osobné alebo rodinné dôvody	14,0
Zdravotné dôvody	5,1
Iné	11,5

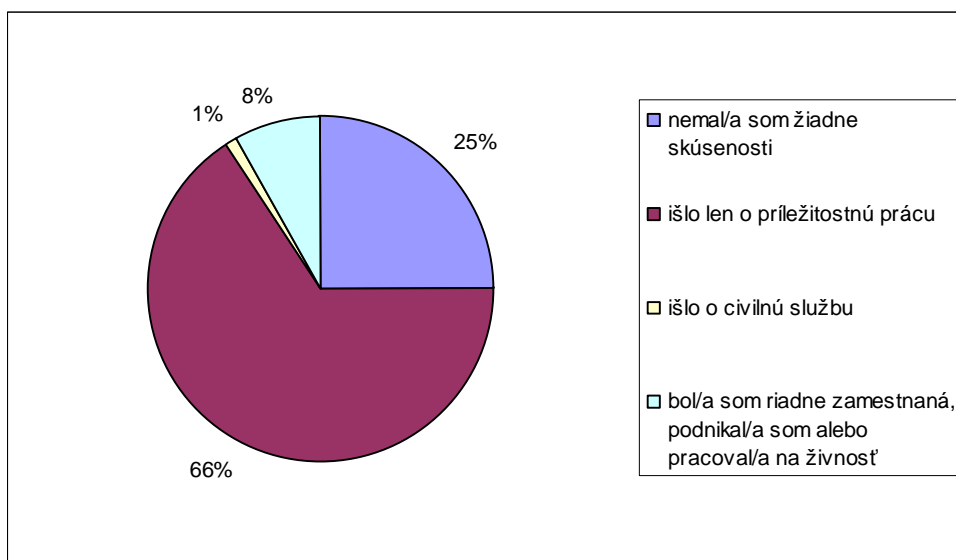
Pozn.: Respondenti mohli zvoliť viacero odpovedí, takže percentuálny súčet prevyšuje 100 %.

Približne desatina (11,5 %) študentov uviedla inú príčinu, prečo nepokračovali v štúdiu hneď po ukončení strednej školy: nebol akreditovaný daný študijný program, mali záujem študovať odbor, na ktorý sa počas strednej školy nepripravovali; pomaturitné štúdium alebo štúdium na vyššej odbornej škole; nezáujem študovať na VŠ; pracovný pobyt v zahraničí; základná vojenská alebo civilná služba; ponuka pracovať; záujem zdokonaľovať sa v cudzom jazyku; ťarchavosť a materská dovolenka.

Čo sa týka skúseností na trhu práce pred začatím štúdia na vysokej škole, **väčšina respondentov uviedla, že v ich prípade išlo o príležitostnú prácu,** teda napríklad brigádu počas prázdnin (66,6 %). Podľa odpovedí študentov **len štvrtina z nich nemala žiadne**

skúsenosti na trhu práce (25,2 %), čo možno hodnotiť jednoznačne pozitívne. Približne **8,1 %** študentov **bolo riadne zamestnaných, podnikali alebo pracovali na živnosť najmenej pol roka**. Možno teda predpokladať, že táto skupina študentov má najviac skúseností na trhu práce (bližšie pozri graf č. 1).

Graf č. 1: Skúsenosti na trhu práce pred začatím štúdia na VŠ

3.4. Životné podmienky študentov

3.4.1. Ubytovanie študentov

Prirodzene **najviac respondentov uviedlo, že bývali na internáte (55,7 %)**. Je to spôsobené tým, že značný podiel študentov neštuduje v mieste svojho trvalého bydliska ani v jeho blízkom okolí a bývanie na internáte je finančne menej náročné ako bývanie v podnájme. **V spoločnej domácnosti s rodičmi alebo príbuznými** bývala približne **štvrtina študentov (27,6 %)** a **15,6 %** bývalo **v podnájme alebo v prenajatom byte**. **Približne 1,1 % respondentov uviedlo iný spôsob bývania**, či už vo vlastnom byte, v spoločnej domácnosti s priateľom a jeho rodinou, v turistickej ubytovni alebo v ubytovacích priestoroch fakulty.

Približne polovica študentov (53,5 %), ktorí bývali počas semestra u rodičov alebo príbuzných, študovala priamo v mieste bydliska a necelá polovica (46,5 %) do školy dochádzala.

Študenti jednotlivých univerzitných miest sa významne líšili v spôsobe ubytovania ($p < 0,001$; pozri tab. č. 17). U rodičov alebo príbuzných bývalo najväčšie percento žilinských (34,3 %) a trnavských študentov (31,7 %). Možno teda predpokladať, že v týchto mestách študovalo najväčšie percento mladých ľudí, ktorí priamo v nich alebo v ich okolí mali trvalé bydlisko. Bývanie v podnájme alebo v prenajatom, príp. vlastnom byte bolo riešením najmä pre trnavských (29,7 %) a banskobystrických študentov (23,1 %). Tento jav mohol byť primárne spôsobený nedostatočnými ubytovacími kapacitami vysokoškolských internátov v týchto mestách, prípadne priaznivou ekonomickou situáciou študentov, ktorá otvárala

možnosť tejto privátnej formy bývania. Na hlbšiu analýzu by sme však potrebovali pracovať s väčším súborom respondentov.

Tab. č. 17: Ubytovanie študentov jednotlivých univerzitných miest (%)

Mesto	u rodičov alebo príbuzných	v podnájme, byte apod.	na internáte
Bratislava	27,4	10,9	61,7
Trnava	31,7	29,7	38,6
Nitra	*	*	*
Trenčín	*	*	*
Žilina	34,3	3,0	62,6
Ružomberok	*	*	*
Banská Bystrica	18,2	23,1	58,7
Prešov	20,3	16,5	63,3
Košice	18,6	14,0	67,4
Celý súbor	27,6	16,7	55,7

Vysvetlivky: * - kvôli nedostatočnému počtu respondentov sme zistený výsledok nepovažovali za spoľahlivý

Medzi typom ubytovania a stupňom štúdia sme zistili signifikantný rozdiel ($p < 0,01$). Študenti bakalárskeho študijného programu bývali vo väčšej miere u rodičov/príbuzných (28,9 %) alebo na internáte (57,2 %). Podnájom, prenajatý alebo vlastný byt uviedlo väčšie percento respondentov magisterského alebo inžinierskeho študijného programu (22,0 %; bližšie pozri tab. č. 18). Keďže poplatok za tento typ ubytovania je vo všeobecnosti najdrahší, uvedené výsledky možno zdôvodniť pravdepodobne najmä tým, že mediánová hodnota celkového mesačného príjmu študentov druhého stupňa štúdia bola 6 000 Sk, u študentov bakalárskeho štúdia bola táto hodnota o 700 Sk nižšia (bližšie pozri tab. č. 35, str. 23). Ďalšími faktormi, ovplyvňujúcimi tento jav, mohli byť rôzne osobné, študijné alebo iné dôvody.

Tab. č. 18: Ubytovanie študentov podľa typu študijného programu (%)

Študijný program	U rodičov alebo príbuzných	V podnájme, prenajatom alebo vlastnom byte	Na internáte
bakalársky	28,9	14,0	57,2
magisterský, inžiniersky	25,1	22,0	52,9
spolu	27,2	17,4	55,4

3.4.2. Finančná situácia študentov

Keďže sociálne a ekonomické podmienky života študentov v rozhodujúcej miere vyplývajú z ich finančnej situácie, táto oblasť bola z hľadiska cieľov prieskumu kľúčová. Skúmali sme príjmy aj výdavky študentov, a to nielen ich celkové hodnoty, ale aj čiastkové hodnoty za jednotlivé položky. Keďže spôsob bývania študentov je faktorom, ktorý výrazným spôsobom ovplyvňuje finančnú náročnosť štúdia, budeme osobitne brať do úvahy **študentov, bývajúcich počas semestra u rodičov alebo príbuzných** a osobitne **študentov, bývajúcich mimo domácnosti rodičov**. Čo sa týka štatistického vyhodnotenia kvantitatívnych ukazovateľov finančnej situácie, za smerodajné považujeme **mediánové hodnoty**, uvádzame aj hodnoty aritmetického priemeru, smerodajnej odchýlky a percentilové rozdelenie zistených hodnôt.

3.4.2.1. Príjmy študentov

3.4.2.1.1. Finančná pomoc od rodičov a partnera

Príjmy študentov sme z hľadiska zdroja financií hodnotili v uvedených štyroch kategóriách: **financie od rodičov, príp. partnera/manžela, pomoc zo štátnych zdrojov** (vo forme študentského grantu, štipendia alebo pôžičky), **príjem z vlastnej práce počas semestra a iný zdroj** (najčastejšie boli uvádzané financie z letnej brigády, od starých rodičov alebo iných príbuzných alebo sirotsky dôchodok).

Prevažná väčšina študentov (**91,0 %**) uviedla, že ich **rodičia finančne podporujú**. Je to celkom prirodzené, pretože študenti vysokých škôl majú vo všeobecnosti značne limitované možnosti zaobstarať si financie vlastnou prácou a sú teda na pomoc od rodičov vo väčšej alebo menšej miere odkázaní. Len **5,7 % študentov dostávalo financie od partnera, resp. manžela**. Súvisí to pravdepodobne s tým, že len veľmi málo z nich už bolo vydatých, resp. ženatých (1,1 %), avšak takmer polovica (44,9 %) uviedla, že mali stáleho partnera/partnerku (bližšie pozri tab. č. 3, str. 5). Z uvedených výsledkov teda vyplýva, že ich partner vo väčšine prípadov finančne nepodporoval. **Približne 8,1 % študentov nedostávalo financie ani od rodičov ani od partnera**.

Finančnú pomoc od rodičov dostávalo približne deväť z desiatich študentov, **bývajúcich počas semestra v spoločnej domácnosti s rodičmi, resp. príbuznými (90,1 %)**. **Mediánová hodnota tejto podpory** bola **2 000 Sk** (aritmetický priemer = 2 385,99 Sk; smerodajná odchýlka = 2 120,90 Sk; bližšie pozri tab. č. 19). Smerodajná odchýlka dosiahla veľmi vysokú hodnotu, uvedená skupina študentov bola teda charakteristická veľkou variabilitou spomínaného znaku. Táto variabilita bola pravdepodobne spôsobená viacerými ďalšími charakteristikami sociálno-ekonomickej situácie študenta a jeho rodičov (príjem rodičov, príjem študenta z vlastnej práce popri štúdiu, zo štipendia apod.).

Tab. č. 19: Finančná pomoc od rodičov – bývajúcí počas semestra u rodičov alebo príbuzných (Sk)

Medián		2 000,00
Aritmetický priemer		2 385,99
Štandardná chyba priemeru		128,13
Smerodajná odchýlka		2 120,90
Percentily	10	100,00
	20	750,00
	30	1 000,00
	40	1 500,00
	50	2 000,00
	60	2 500,00
	70	3 000,00
	80	4 000,00
	90	5 000,00

Ak by sme chceli bližšie skúmať finančnú pomoc od rodičov v súvislosti so študijným zameraním, kvôli veľkosti prieskumnej vzorky budeme brať do úvahy len respondentov **bývajúcich mimo domácnosti rodičov**. Z nich dostávalo **finančnú podporu od rodičov** tiež približne deväť z desiatich študentov (**91,2 %**). **Mediánová hodnota tejto pomoci bola 3 650 Sk** (aritmetický priemer = 3 562,83 Sk; smerodajná odchýlka = 2 196,43 Sk; bližšie pozri tab. č. 20). Hodnota smerodajnej odchýlky bola v porovnaní

s aritmetickým priemerom opäť značne vysoká, čo prezrádza veľkú variabilitu tohto znaku, avšak menšiu ako u skupiny bývajúcich u rodičov.

Tab. č. 20: Finančná pomoc od rodičov – bývajúci počas semestra mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných (Sk)

Medián		3 650,00
Aritmetický priemer		3 562,83
Štandardná chyba priemeru		81,86
Smerodajná odchýlka		2 196,43
Percentily	10	500,00
	20	2 000,00
	30	2 500,00
	40	3 000,00
	50	3 650,00
	60	4 000,00
	70	4 710,00
	80	5 000,00
	90	6 000,00

Čo sa týka **výšky mesačnej finančnej pomoci od rodičov u študentov jednotlivých univerzitných miest**, nezistili sme výraznejšiu diferenciaciu. Stredná hodnota tohto ukazovateľa bola v rámci všetkých skúmaných miest **3 000 Sk** alebo **4 000 Sk** (bližšie pozri tab. č. 21). Celková výška výdavkov študentov jednotlivých univerzitných miest však bola v bežnom mesiaci semestra vyššia ako 4 000 Sk (bližšie pozri tab. č. 54, str. 32). Financie od rodičov teda zväčša neboli ich jediným zdrojom príjmu.

Tab. č. 21: Finančná pomoc od rodičov pre študentov jednotlivých univerzitných miest - bývajúci mimo domácnosti rodičov (Sk)

	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
Banská Bystrica	3 000,00	3 310,00	1 904,11
Bratislava	4 000,00	3 720,64	2 162,57
Košice	3 000,00	3 234,47	2 417,39
Nitra	*	*	*
Prešov	4 000,00	4 237,30	2 195,27
Ružomberok	*	*	*
Trenčín	*	*	*
Trnava	3 000,00	3 467,16	2 839,94
Žilina	4 000,00	3 350,77	1 701,21
Spolu	3 650,00	3 562,83	2 196,43

Vysvetlivky: * - kvôli nedostatočnému počtu respondentov sme zistený výsledok nepovažovali za spoľahlivý

Skúmali sme, aká je finančná pomoc od rodičov pre študentov jednotlivých študijných zameraní. Treba však podotknúť, že v záujme zachovania spoľahlivosti výsledkov sme do hodnotenia zaradili len študentov bývajúcich mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných. **Najväčšiu finančnú podporu od rodičov dostávali študenti zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia** (4 250 Sk; bližšie pozri tab. č. 22). Uvedený jav mohol byť spôsobený výškou ich finančných výdavkov; stredná hodnota tohto ukazovateľa bola u tejto skupiny študentov 5 700 Sk (bližšie pozri tab. č. 50, str. 30). Ďalším faktorom mohla byť finančná situácia týchto rodín, determinovaná najmä príjmom rodičov (bližšie pozri tab. č. 13, str. 10). **Na druhej strane najmenej financií dostávali od rodičov študenti pedagogických a prírodovedných študijných odborov** (obidve skupiny 3 000 Sk), ich celkové výdavky v bežnom mesiaci

semestra však neboli najnižšie (bližšie pozri tab. č. 50, str. 30). Do istej miery to mohlo byť spôsobené tým, že medián odhadovaného finančného príjmu rodičov obidvoch uvedených skupín bol 25 000 Sk, pričom za celý súbor dosiahol tento ukazovateľ hodnotu 28 000 Sk (bližšie pozri tab. č. 14, str. 10).

Tab. č. 22: Finančná pomoc od rodičov pre študentov jednotlivých študijných zameraní - bývajúci mimo domácnosti rodičov (Sk)

	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
Pedagogika	3 000,00	3 234,17	2 103,175
Humanitné vedy a umenie	3 500,00	3 710,23	2 586,750
Spoločenské vedy, podnikanie, právo	4 000,00	3 615,32	2 222,757
Prírodné vedy, matematika, informatika	3 000,00	3 044,09	1 951,837
Technika, spracovateľstvo, konštruktérstvo	3 500,00	3 403,64	1 773,915
Poľnohospodárstvo, veterinárstvo	*	*	*
Zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie	4 250,00	4 248,03	2 338,011
Služby	4 000,00	3 710,88	2 263,426
Spolu	3 650,00	3 562,83	2 196,425

Vysvetlivky: * - nepodarilo sa nám získať údaje ani od jedného študenta uvedeného študijného zamerania

Financie od rodičov, príp. partnera boli najrozšírenejším zdrojom financií pre pokrytie životných a študijných výdavkov. **Pre 28,2 % študentov** tieto financie znamenali jediný zdroj **ich príjmov** a pre **jednu štvrtinu väčšiu časť príjmov** (pozri tab. č. 23). Je to prirodzené, pretože štúdium na vysokej škole je z hľadiska financií aj času vo všeobecnosti náročné a ostatné zdroje financií študenti mnohokrát kvôli rôznym príčinám nemôžu získať, prípadne pokrývajú len istú časť ich výdavkov.

Tab. č. 23: Podiel finančnej pomoci od rodičov, resp. partnera na celkovom príjme študentov (%)

Miera spoluúčasti na financovaní potrieb	Rodičia, príp. partner
žiadna (0,0 %)	8,2
menšia časť (0,1 % - 40,0 %)	21,6
približne polovica (40,1 % - 60,0 %)	16,9
väčšia časť (60,1 % - 99,9 %)	25,1
všetko (100,0 %)	28,2

3.4.2.1.2. Finančná pomoc zo štátnych zdrojov

Pomoc zo štátnych zdrojov vo forme **grantu, študentskej pôžičky alebo štipendia** dostávalo spolu **28,4 % študentov**, z toho najväčšia skupina poberala **štipendium (25,6 %)** a len veľmi malé percento respondentov uviedlo inú formu štátnej pomoci, či už **pôžičku (2,7 %)** alebo **grant (0,6 %)**. Približne **1,1 % študentov** dostávalo **sociálne aj motivačné štipendium**, len **0,5 % respondentov** poberalo **štipendium aj pôžičku** a **0,1 % študentov** uviedlo pomoc vo forme **štipendia aj grantu**. Podrobnejšie výsledky o poberaní štipendia sú uvedené v tabuľke č. 24.

Tab. č. 24: Poberanie štipendia

Druh štipendia	Podiel študentov (%)
sociálne	15,0
motivačné	10,1
prospechové	8,8
mimoriadne	0,2
bližšie neuvedené	1,1
bližšie neuvedené	1,6

Mesačná výška **sociálneho štipendia**³ nadobudla hodnoty v rozpätí 300 Sk až 6 900 Sk, **mediánová hodnota** tejto finančnej pomoci bola **3 800 Sk** (aritmetický priemer = 3 548,56 Sk; smerodajná odchýlka = 1 528,52 Sk). Najväčšia skupina študentov (9,4 %) poberala túto formu štátnej pomoci vo výške 4 000 Sk mesačne. Detailnejšie výsledky štatistického spracovania získaných údajov sú uvedené v tab. č. 25.

Tab. č. 25: Štatistické ukazovatele poberania sociálneho štipendia (Sk)

Medián		3 800,00
Aritmetický priemer		3 548,56
Štandardná chyba priemeru		129,65
Smerodajná odchýlka		1 528,52
Modus		4 000,00
Percentily	10	1 600,00
	20	2 000,00
	30	2 500,00
	40	3 000,00
	50	3 800,00
	60	4 000,00
	70	4 500,00
	80	5 000,00
	90	5 400,00
	100	6 900,00

Zistili sme, že sociálne štipendium poberalo **výrazne väčšie percento študentov**, pochádzajúcich **z neúplných rodín (34,8 %) v porovnaní s úplnými rodinami (12,5 %)**. Pridelenie tejto finančnej pomoci je závislé od viacerých faktorov, okrem iného aj od počtu spoločne posudzovaných osôb a finančného príjmu rodičov. Keďže väčšina matiek z úplných rodín súboru bola ekonomicky aktívna (84,3 %), možno konštatovať, že tieto rodiny zväčša disponovali finančnými príjmami obidvoch rodičov a teda mali v porovnaní s neúplnými rodinami vo všeobecnosti značne vyšší príjem. Podľa výsledkov prieskumu bol medián odhadovaného čistého mesačného príjmu rodičov úplnej rodiny až o 14 000 Sk vyšší ako v prípade neúplnej rodiny (bližšie pozri tab. č. 11, str. 9 a tab. č. 12, str. 9).

Podľa výsledkov prieskumu **toto štipendium poberalo 10,6 % respondentov bývajúcich počas semestra v spoločnej domácnosti s rodičmi alebo príbuznými a 16,8 % bývajúcich na internáte, v podnájme alebo v inom type ubytovania**. Podľa vyhlášky č. 102/2006 Ministerstva školstva Slovenskej republiky o priznávaní sociálneho štipendia študentom vysokých škôl výška tejto finančnej pomoci závisí okrem súčtu príjmov spoločne posudzovaných osôb a počtom študentov vysokých škôl v rodine aj tým, či študent študuje

³ V tomto odseku analyzujeme iba situáciu tých poberateľov sociálneho štipendia, ktorí zároveň nepoberali motivačné štipendium

v mieste alebo mimo miesta trvalého pobytu. U druhej uvedenej skupiny je výška tejto finančnej pomoci 1,2-násobkom výšky sociálneho štipendia študentov študujúcich v mieste trvalého pobytu.

Sociálne štipendium bolo schválené až približne **štvrtine** respondentov **pedagogických študijných odborov (27,7 %;** pozri tab. č. 26). Výsledok indikuje, že spomedzi študentov všetkých študijných zameraní oni najčastejšie pochádzajú z rodín s menej priaznivou sociálno-ekonomickou situáciou, čo je v súlade so zistením, že rodičia týchto študentov mali odhadovaný čistý mesačný príjem o 3 000 Sk nižší ako bola zistená hodnota za celý súbor (bližšie pozri tab. č. 14, str. 10). **Prekvapivo nízky** bol podiel poberateľov sociálneho štipendia medzi študentmi **zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia (6,8 %)**. Aj tento výsledok je v súlade s vysokou mediánovou hodnotou odhadovaného mesačného príjmu rodičov týchto študentov (bližšie pozri tab. č. 13, str. 10). Študijný odbor v rámci tohto zamerania teda pravdepodobne študuje značný podiel študentov s priaznivou finančnou situáciou.

Tab. č. 26: Poberanie sociálneho štipendia podľa študijného zamerania

Skupina študijných odborov	Percento respondentov (%)
Pedagogika	27,7
Humanitné vedy a umenie	12,6
Spoločenské vedy, podnikanie, právo	11,5
Prírodné vedy, matematika, informatika	16,2
Technika, spracovateľstvo, konštruktérstvo	16,9
Poľnohospodárstvo, veterinárstvo	*
Zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie	6,8
Služby	20,4
Celý súbor	15,0

Vysvetlivky: * - nepodarilo sa nám získať údaje ani od jedného študenta uvedeného študijného zamerania

Podľa výsledkov prieskumu poberali sociálne štipendium najmä študenti študujúci v Ružomberku (36,0 %) a s väčším rozdielom v Žiline (23,2 %) a v Košiciach (22,3 %). Tieto výsledky sú pravdepodobne do značnej miery spôsobené menej priaznivou hospodárskou a ekonomickou situáciou stredoslovenského a východoslovenského regiónu. Na druhej strane túto pomoc poberalo len 8,5 % bratislavských študentov, čo poukazuje na to, že sociálno-ekonomická situácia rodín týchto študentov je vo všeobecnosti najlepšia (pozri tab. č. 27).

Tab. č. 27: Poberanie sociálneho štipendia študentmi jednotlivých univerzitných miest

	Percento respondentov (%)
Banská Bystrica	14,1
Bratislava	8,5
Košice	22,3
Nitra	*
Prešov	11,3
Ružomberok	36,0
Trenčín	*
Trnava	16,8
Žilina	23,2
Celý súbor	15,0

Vysvetlivky: * - výsledok sme kvôli nedostatočnému počtu respondentov nepovažovali za spoľahlivý

Aj výsledky poberania sociálneho štipendia študentov jednotlivých univerzít potvrdzujú spomínané rozdiely. **Najmenší podiel poberateľov tohto štipendia sme zistili u študentov niektorej z dvoch bratislavských univerzít - Ekonomickej univerzite (EU) alebo Univerzite Komenského (UK;** bližšie pozri tab. č. 28). V prípade Slovenskej technickej univerzity v Bratislave bol tento podiel značne vyšší (14,6 %), takmer rovný celoslovenskému priemeru (15,0 %). Keďže UK bola zastúpená respondentmi študujúcimi najmä farmáciu, medicínu, žurnalistiku, archeológiu a matematiku a EU študentmi ekonomických odborov, aj tieto výsledky potvrdzujú, že najmä spoločenskovedné, humanitné a zdravotnícke študijné odbory študujú vo väčšej miere študenti z rodín s priaznivejšou sociálno-ekonomickou situáciou. Na druhej strane najvyššie percento poberateľov sociálneho štipendia sme zistili medzi respondentmi Katolíckej univerzity v Ružomberku (36,0 %), z ktorých najväčšia skupina (52 %) študovala učiteľský študijný odbor.

Tab. č. 28: Poberanie sociálneho štipendia respondentmi jednotlivých univerzít

Univerzita	Percento respondentov (%)
Univerzita Komenského v Bratislave	7,4
Slovenská technická univerzita v Bratislave	14,6
Ekonomická univerzita v Bratislave	4,9
Trnavská univerzita v Trnave	15,3
Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave	*
Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	*
Trenčianska univerzita A. Dubčeka v Trenčíne	*
Žilinská univerzita v Žiline	23,2
Katolícka univerzita v Ružomberku	36,0
Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici	14,1
Prešovská univerzita v Prešove	11,3
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	20,0
Technická univerzita v Košiciach	26,0
Spolu	15,0

Vysvetlivky: * - výsledok sme kvôli nedostatočnému počtu respondentov nepovažovali za spoľahlivý

Mesačná výška **motivačného štipendia**⁴ nadobudla hodnoty v rozpätí 500 Sk až 5 000 Sk, **mediánová hodnota** tohto štipendia bola **2 000 Sk** (aritmetický priemer = 1 836,47 Sk; smerodajná odchýlka = 1 043,76 Sk). Najväčšia skupina študentov poberala túto pomoc vo výške 1 000 Sk mesačne (37,8 %). Detailnejšie výsledky poberania motivačného štipendia sú uvedené v tab. č. 29.

⁴ V tomto odseku analyzujeme iba situáciu tých poberateľov motivačného štipendia, ktorí zároveň nepoberali sociálne štipendium

Tab. č. 29: Štatistické ukazovatele poberania motivačného štipendia (Sk)

Medián		2 000,00
Aritmetický priemer		1 836,47
Štandardná chyba priemeru		110,02
Smerodajná odchýlka		1 043,76
Modus		1 000,00
Percentily	10	1 000,00
	20	1 000,00
	30	1 000,00
	40	1 000,00
	50	2 000,00
	60	2 000,00
	70	2 000,00
	80	2 000,00
	90	3 270,00
	100	5 000,00

3.4.2.1.3. Ostatné zdroje príjmu

Zárobok z práce popri štúdiu je ďalší príjem značnej skupiny študentov, tejto téme sa podrobnejšie venujeme v kapitole 3.5. Práca počas semestra, str. 35.

Približne **13,6 % respondentov** uviedlo, že malo financie aj **z iného zdroja**, napr. z letnej brigády, z úspor, od širšej rodiny (starých rodičov, súrodencov), z hrania futbalu, zo sirotského dôchodku, z predaja skrípt alebo tipovania.

3.4.2.1.4. Celkový príjem študentov

Mediánová hodnota celkového mesačného príjmu študentov, bývajúcich počas semestra v spoločnej domácnosti s rodičmi alebo príbuznými, bola **4 000 Sk** (hodnota aritmetického priemeru bola 5 480,61 Sk a hodnota smerodajnej odchýlky 5 068,48 Sk). Podrobnejšie výsledky štatistického spracovania údajov sú uvedené v tab. č. 30.

Tab. č. 30: Štatistické ukazovatele celkového príjmu študentov bývajúcich u rodičov alebo príbuzných (Sk)

Medián		4 000,00
Aritmetický priemer		5 480,61
Štandardná chyba priemeru		305,64
Smerodajná odchýlka		5 068,48
Modus		4 000,00
Percentily	10	1 778,00
	20	2 500,00
	30	3 000,00
	40	3 900,00
	50	4 000,00
	60	5 000,00
	70	6 000,00
	80	7 700,00
	90	10 000,00
	100	50 000,00

Mediánová hodnota celkového mesačného príjmu študentov, bývajúcich **mimo domácnosti rodičov**, bola **6 000 Sk** (aritmetický priemer = 6 615,77 Sk, smerodajná odchýlka = 3 681,21 Sk). Detailnejšie výsledky štatistického spracovania údajov sú uvedené v tab. č. 31.

Tab. č. 31: Celkový príjem študentov bývajúcich mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných (Sk)

Medián		6 000,00
Aritmetický priemer		6 615,77
Štandardná chyba priemeru		136,91
Smerodajná odchýlka		3 681,21
Modus		5 000,00
Percentily	10	3 500,00
	20	4 000,00
	30	5 000,00
	40	5 400,00
	50	6 000,00
	60	6 500,00
	70	7 000,00
	80	8 000,00
	90	10 000,00
	100	38 000,00

Ekonomická situácia študentov, bývajúcich v podnájme, prenajatom alebo vlastnom byte, bola vo všeobecnosti len o trochu priaznivejšia ako v prípade ich spolužiakov, bývajúcich na internáte. Celkový príjem bývajúcich na internáte predstavoval 92,3 % príjmu bývajúcich v podnájme, prenajatom alebo vlastnom byte. Príjmová diferenciácia sa výraznejšie prejavila u 40 % študentov s vyšším celkovým príjmom (bližšie pozri tab. č. 32).

Tab. č. 32: Celkový príjem študentov bývajúcich v internáte a v podnájme alebo samostatne v byte (Sk)

		Spôsob bývania	
		Na internáte	V podnájme alebo samostatne v byte
Medián		6 000,00	6 500,00
Aritmetický priemer		6 230,36	7 908,98
Štandardná chyba priemeru		129,130	394,36
Smerodajná odchýlka		3 047,578	5 080,98
Percentily	10	3 500,00	4 000,00
	20	4 000,00	4 880,00
	30	5 000,00	5 010,00
	40	5 110,00	6 000,00
	50	6 000,00	6 500,00
	60	6 000,00	7 260,00
	70	7 000,00	8 000,00
	80	7 870,00	10 000,00
	90	9 000,00	13 150,00

Celkový príjem študentov jednotlivých univerzitných miest, bývajúcich mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných, je uvedený v tab. č. 33. **Najvyšší príjem sme zistili u bratislavských študentov (6 800 Sk mesačne)**. Je to pravdepodobne spôsobené tým, že v tomto meste sú ceny tovarov a služieb vo všeobecnosti najdrahšie a študenti musia výšku príjmov prispôbiť výške svojich výdavkov. Na druhej strane sú tu jednoznačne najväčšie

možnosti zvýšiť svoj príjem prácou popri štúdiu. Pozoruhodne veľká bola aj smerodajná odchýlka celkového príjmu u týchto študentov (5 004,40 Sk), čo prezrádza najväčšiu príjmovú variabilitu tejto skupiny. Tento jav bol pravdepodobne do istej miery spôsobený rozličnou výškou finančnej pomoci od rodičov (bližšie pozri tab. č. 21, str. 15) a prípadným príjmom z práce popri štúdiu, na detailnejšie skúmanie tohto potenciálneho faktora by sme potrebovali pracovať s väčším počtom respondentov. **Najnižší celkový príjem** sme zistili u **prešovských a košických študentov (5 000 Sk mesačne)**, čo bolo spôsobené pravdepodobne tým, že v týchto regiónoch je vo všeobecnosti menej priaznivá hospodárska situácia, ktorá ovplyvňuje aj ekonomickú situáciu rodín študentov.

Tab. č. 33: Celkový príjem študentov bývajúcich mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných (Sk)

	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
Banská Bystrica	6 000,00	6 131,72	2 129,501
Bratislava	6 800,00	8 034,04	5 004,397
Košice	5 000,00	5 447,60	2 406,669
Nitra	*	*	*
Prešov	5 000,00	5 175,00	2 103,291
Ružomberok	*	*	*
Trenčín	*	*	*
Trnava	5 500,00	6 212,07	2 909,310
Žilina	5 400,00	5 661,54	1 777,436
Spolu	6 000,00	6 615,77	3 681,205

Vysvetlivky: * - výsledok sme kvôli nedostatočnému počtu respondentov nepovažovali za spoľahlivý

Medzi študentmi jednotlivých študijných zameraní sme z hľadiska celkového príjmu nezistili žiadne výrazné rozdiely (bližšie pozri mediánové hodnoty príjmu v tab. č. 34). Smerodajná odchýlka tohto ukazovateľa nadobudla najmä u respondentov spoločenskovedného a prírodovedného zamerania pomerne vysoké hodnoty, čo poukazuje na značne veľké príjmové rozdiely v rámci uvedených skupín.

Tab. č. 34: Celkový príjem respondentov jednotlivých študijných zameraní – bývajúci mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných (Sk)

Skupina študijných odborov	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
Pedagogika	6 000,00	6 058,33	2 079,57
Humanitné vedy a umenie	5 500,00	6 107,67	2 647,97
Spoločenské vedy, podnikanie, právo	6 000,00	6 993,60	4 582,58
Prírodné vedy, matematika, informatika	6 000,00	7 289,36	4 552,14
Technika, spracovateľstvo, konštruktérstvo	6 050,00	6 469,09	2 568,04
Poľnohospodárstvo, veterinárstvo	*	*	*
Zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie	6 000,00	6 609,74	3 936,90
Služby	6 000,00	5 914,56	2 017,76
Spolu	6 000,00	6 615,77	3 681,21

Vysvetlivky: * - nepodarilo sa nám získať údaje ani od jedného študenta uvedeného študijného zamerania

Zistili sme rozdiely aj medzi **celkovým príjmom** študentov bakalárskeho a magisterskeho alebo inžinierskeho študijného programu. **Stredná hodnota** tohto ukazovateľa bola v prípade **študentov prvého stupňa štúdia 5 300 Sk** a v prípade **študentov druhého stupňa 6 000 Sk** (bližšie pozri tab. č. 35).

Tab. č. 35: Celkový príjem študentov prvého a druhého stupňa štúdia (Sk)

		Stupeň štúdia	
		bakalársky	magisterský, inžiniersky
Medián		5 300,00	6 000,00
Aritmetický priemer		5 803,72	7 071,47
Smerodajná odchýlka		3 177,20	5 103,50
Percentily	10	2 910,00	3 000,00
	20	3 500,00	4 000,00
	30	4 000,00	5 000,00
	40	5 000,00	5 400,00
	50	5 300,00	6 000,00
	60	6 000,00	6 600,00
	70	6 770,00	7 500,00
	80	7 500,00	8 960,00
	90	9 000,00	11 990,00

3.4.2.2. Výdavky študentov

Keďže finančná náročnosť štúdia môže byť na začiatku semestra vyššia ako v ďalších mesiacoch semestra, tento ukazovateľ sme skúmali osobitne za obidve uvedené obdobia.

3.4.2.2.1. Výdavky v prvom mesiaci semestra

Internáty vo všeobecnosti umožňujú viaceré úrovne ubytovania – od prístelky až po jednoposteľovú izbu, v niektorých internátoch sú aj izby s pripojením na internet, pričom spôsob platby môže byť tiež rôzny: **počnúc pravidelnými mesačnými splátkami bez dodatočných poplatkov spojených s bývaním až po možnosť platiť väčšiu čiastku na začiatku v čase ubytovania na niekoľko mesiacov dopredu**. Podľa výsledkov prieskumu platila **posledným uvedeným spôsobom približne štvrtina respondentov**, bývajúcich v internáte (**28,4 %**), najmä študenti Ekonomickej univerzity v Bratislave a Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, **mediánová hodnota** tohto poplatku bola **4 200 Sk** (aritmetický priemer = 4 688,26 Sk; smerodajná odchýlka = 1 940,59 Sk). Detailnejšie výsledky štatistického spracovania získaných údajov sú uvedené v tab. č. 36.

Tab. č. 36: Prvá platba za ubytovanie na internáte na niekoľko mesiacov vopred (Sk)

Medián		4 200,00
Aritmetický priemer		4 688,26
Štandardná chyba priemeru		153,90
Smerodajná odchýlka		1 940,59
Percentily	10	2 400,00
	20	3 000,00
	30	3 600,00
	40	4 000,00
	50	4 200,00
	60	5 000,00
	70	5 750,00
	80	6 000,00
	90	7 000,00
	100	12 500,00

Približne štyria z desiatich respondentov (40,3 %) uviedli, že mali v prvom mesiaci semestra vyššie výdavky na študijné potreby ako v neskoršom období. Je to spôsobené najmä tým, že na začiatku semestra si študenti potrebujú zaobstaráť - či už požičaním alebo zakúpením - skriptá, knihy a rôzne iné pomôcky. Mediánová hodnota týchto výdavkov bola u spomínanej skupiny v uvedenom období 1 000 Sk (bližšie pozri tab. č. 37).

Tab. č. 37: Výdavky za študijné pomôcky u študentov, ktorí na túto položku minuli v prvom mesiaci semestra viac ako neskôr (Sk)

Medián		1 000,00
Aritmetický priemer		1 267,79
Štandardná chyba priemeru		45,93
Smerodajná odchýlka		917,44
Percentily	10	400,00
	20	500,00
	30	700,00
	40	1 000,00
	50	1 000,00
	60	1 000,00
	70	1 500,00
	80	2 000,00
	90	2 500,00
	100	5 500,00

Podľa výsledkov prieskumu malo vyššie výdavky na cestovné v prvom mesiaci semestra len 14,6 % respondentov. Mediánová hodnota tohto výdavku bola u uvedenej skupiny študentov 1 000 Sk (aritmetický priemer = 1 123,38 Sk; smerodajná odchýlka = 844,55 Sk). Detailnejšie výsledky štatistického spracovania získaných údajov sú uvedené v tab. č. 38.

Tab. č. 38: Výdavky na cestovné u študentov, ktorí na túto položku minuli v prvom mesiaci semestra viac ako neskôr (Sk)

Medián		1 000,00
Aritmetický priemer		1 123,38
Štandardná chyba priemeru		70,14
Smerodajná odchýlka		844,554
Percentily	10	556,00
	20	790,00
	30	800,00
	40	800,00
	50	1 000,00
	60	1 000,00
	70	1 000,00
	80	1 500,00
	90	2 000,00
	100	8 000,00

Približne tretina respondentov (35,6 %) uviedla aj iné vyššie výdavky na začiatku semestra, najčastejšie išlo o zápisné do ročníka, prípadne za stravu, pripojenie na internet apod. Ak išlo o zápisné do ročníka, brali sme do úvahy polovicu zistených hodnôt, pretože nás zaujímali výdavky za semester. Mediánová hodnota celkovej sumy týchto výdavkov

bola **150 Sk** (aritmetický priemer = 339,83 Sk; smerodajná odchýlka = 1 667,75 Sk). Tieto výsledky sú uvedené v tabuľke č. 39.

Tab. č. 39: Štatistické ukazovatele iných dodatočných výdavkov v prvom mesiaci semestra (Sk)

Medián		150,00
Aritmetický priemer		339,83
Štandardná chyba priemeru		88,77
Smerodajná odchýlka		1 667,75
Percentily	10	60,00
	20	100,00
	30	100,00
	40	125,00
	50	150,00
	60	175,00
	70	250,00
	80	300,00
	90	400,00
	100	30 250,00

Pozn.: Do vyhodnotenia sme brali do úvahy len údaje za študentov, ktorí uviedli, že takýto výdavok mali

Medián celkových výdavkov v prvom mesiaci semestra bol u študentov, bývajúcich **v spoločnej domácnosti s rodičmi alebo príbuznými 4 000 Sk** (aritmetický priemer = 4 971,19 Sk; smerodajná odchýlka = 3 478,53 Sk). Detailnejšie výsledky sú uvedené v tab. č. 40.

Tab. č. 40: Štatistické ukazovatele celkových výdavkov v prvom mesiaci semestra u študentov, bývajúcich u rodičov alebo príbuzných (Sk)

Medián		4 000,00
Aritmetický priemer		4 971,19
Štandardná chyba priemeru		212,49
Smerodajná odchýlka		3 478,53
Percentily	10	1 659,00
	20	2 500,00
	30	3 000,00
	40	3 500,00
	50	4 000,00
	60	4 658,00
	70	5 300,00
	80	7 000,00
	90	9 099,50
	100	24 000,00

U študentov, **bývajúcich mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných**, bola **mediánová hodnota celkových výdavkov v prvom mesiaci semestra 6 790 Sk** (aritmetický priemer = 7 647,55 Sk; smerodajná odchýlka = 4 919,27 Sk). Výsledky štatistického spracovania získaných údajov sú uvedené v tab. č. 41.

Tab. č. 41: Štatistické ukazovatele celkových výdavkov v prvom mesiaci semestra u študentov bývajúcich mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných (Sk)

Medián		6 790,00
Aritmetický priemer		7 647,55
Štandardná chyba priemeru		184,49
Smerodajná odchýlka		4 919,27
Percentily	10	4 000,00
	20	4 750,00
	30	5 400,00
	40	6 000,00
	50	6 790,00
	60	7 400,00
	70	8 350,00
	80	9 800,00
	90	11 890,00
	100	78 000,00

Porovnajúc výsledky týchto dvoch skupín respondentov možno konštatovať, že **výdavky v prvom mesiaci semestra** boli pre študentov **bývajúcich v internáte, podnájme apod. približne o 70 % vyššie ako v prípade bývajúcich u rodičov alebo príbuzných.**

Ak by sme chceli porovnať **študijné výdavky v prvom mesiaci semestra** u respondentov **jednotlivých študijných zameraní, najvyššiu hodnotu** sme zistili u študentov **spoločenskovedného zamerania (700 Sk;** pozri tab. č. 42), čo môže byť spôsobené najmä značne vysokou cenou vysokoškolských učebníc, ktoré si študenti potrebovali zakúpiť. Z tohto hľadiska je najmenej náročné štúdium **služieb, mediánová hodnota výdavku na študijné potreby** bola v prvom mesiaci semestra **200 Sk.** Treba však upozorniť na veľmi vysokú hodnotu smerodajnej odchýlky tejto premennej vo všetkých skupinách študijných odborov, čo poukazuje na jej veľkú variabilitu, ktorá pravdepodobne poukazuje na rôznu finančnú náročnosť študijných odborov v rámci uvedených skupín.

Tab. č. 42: Študijné výdavky v prvom mesiaci semestra u študentov jednotlivých študijných zameraní (Sk)

Skupina študijných odborov	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
Pedagogika	500,00	602,77	588,25
Humanitné vedy a umenie	500,00	861,11	1 089,69
Spoločenské vedy, podnikanie, právo	700,00	972,97	962,75
Prírodné vedy, matematika, informatika	500,00	628,82	612,27
Technika, spracovateľstvo, konštruktérstvo	300,00	474,47	570,31
Poľnohospodárstvo, veterinárstvo	*	*	*
Zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie	500,00	796,64	683,95
Služby	200,00	372,83	507,82
Spolu	500,00	732,48	818,78

Vysvetlivky: * - nepodarilo sa nám získať údaje ani od jedného študenta uvedeného študijného zamerania

Berúc do úvahy delenie respondentov **podľa univerzitného mesta, najviac minú v prvom mesiaci semestra banskobystrickí študenti (8 000 Sk).** Táto vysoká hodnota je pravdepodobne spôsobená najmä tým, že viac ako polovica z týchto študentov, ktorí bývali na internáte (62,0 %), platila za ubytovanie na začiatku semestra na niekoľko mesiacov dopredu. Na druhej strane **najmenšie výdavky** mali v spomínanom období **prešovskí študenti (4 975 Sk;** bližšie pozri tab. č. 43).

Tab. č. 43: Celková výška výdavkov študentov jednotlivých univerzitných miest v prvom mesiaci semestra – bývajúci mimo domácnosti rodičov (Sk)

	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
Bratislava	7 400,00	8 916,86	5 989,48
Trnava	5 925,00	7 295,15	7 950,92
Nitra	*	*	*
Trenčín	*	*	*
Žilina	6 000,00	6 009,08	1 866,91
Ružomberok	*	*	*
Banská Bystrica	8 000,00	8 137,73	2 820,90
Prešov	4 975,00	5 645,63	2 254,77
Košice	6 700,00	7 402,78	3 364,65
Celý súbor	6 790,00	7 647,55	4 919,27

Vysvetlivky: * - výsledok sme kvôli nedostatočnému počtu respondentov nepovažovali za spoľahlivý

3.4.2.2.2. Výdavky študentov v bežnom mesiaci semestra

Mediánová hodnota celkovej výšky výdavkov v ďalších mesiacoch semestra bola u bývajúcich v spoločnej domácnosti s rodičmi alebo príbuznými 3 505 Sk (aritmetický priemer = 4 467,38; smerodajná odchýlka = 3 305,46 Sk). Podrobnejšie výsledky štatistického spracovania získaných údajov sú uvedené v tab. č. 44.

Tab. č. 44: Štatistické ukazovatele celkových výdavkov v bežnom mesiaci semestra u študentov bývajúcich u rodičov alebo príbuzných (Sk)

Medián		3 505,00
Aritmetický priemer		4 467,38
Štandardná chyba priemeru		200,79
Smerodajná odchýlka		3 305,46
Percentily	10	1 400,00
	20	2 000,00
	30	2 500,00
	40	3 000,00
	50	3 505,00
	60	4 200,00
	70	5 000,00
	80	6 360,00
	90	8 660,00
	100	24 000,00

Stredná hodnota celkových výdavkov študentov bakalárskeho stupňa štúdia, bývajúcich u rodičov alebo príbuzných, bola 3 500 Sk a u študentov magisterského alebo inžinierskeho stupňa štúdia 4 000 Sk (bližšie pozri tab. č. 45).

Tab. č. 45: Celková suma výdavkov u študentov jednotlivých stupňov štúdia – bývajúci u rodičov alebo príbuzných (Sk)

		Stupeň štúdia	
		bakalársky	magisterský, inžiniersky
Medián		3 500,00	4 000,00
Aritmetický priemer		4 460,85	4 755,64
Štandardná chyba priemeru		260,91	374,09
Smerodajná odchýlka		3 206,14	3 665,35
Percentily	10	1 500,00	1 370,00
	20	2 180,00	1 812,00
	30	2 530,00	2 605,00
	40	3 040,00	3 160,00
	50	3 500,00	4 000,00
	60	4 120,00	4 420,00
	70	5 000,00	5 590,00
	80	6 360,00	7 220,00
	90	8 000,00	10 000,00

Bývajúci počas semestra **u rodičov alebo príbuzných**, minuli **v bežnom mesiaci semestra najväčšiu sumu peňazí na osobné potreby**, teda oblečenie, kozmetiku, mobilný telefón a iné (**1 000 Sk**). **O polovicu menej zaplatili za stravu a voľnočasové aktivity** (za obidve položky po **500 Sk**). Ako je zrejme z tab. č. 46, všetky položky mali hodnotu smerodajnej odchýlky veľmi blízku alebo vyššiu ako aritmetický priemer, čo znamená veľmi veľkú variabilitu výdavkov, z čoho vyplýva veľká rôznorodosť výšky výdavkov tejto skupiny študentov.

Tab. č. 46: Výdavky študentov v bežnom mesiaci semestra – bývajúci u rodičov alebo príbuzných (Sk)

	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
ubytovanie	0,00	97,36	502,62
strava	500,00	787,47	981,15
osobné potreby	1 000,00	1 471,40	1 434,11
cestovné	425,00	615,87	684,14
zdravotnícke služby a lieky	0,00	112,01	229,325
študijné potreby	200,00	389,89	556,65
kultúra, zábava, šport, apod.	500,00	908,79	910,57
iné poplatky	0,00	92,69	537,62
celková suma	3 505,00	4 467,38	3 305,46

Čo sa týka bývajúcich **mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných**, **stredná hodnota celkovej výšky výdavkov** v bežnom mesiaci semestra bola **5 400 Sk** (aritmetický priemer = 5 898,86 Sk; smerodajná odchýlka = 3 742,28 Sk). Detailnejšie výsledky štatistického spracovania získaných údajov sú uvedené v tab. č. 47.

Tab. č. 47: Štatistické ukazovatele celkových výdavkov v bežnom mesiaci semestra u študentov bývajúcich mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných (Sk)

Medián		5 400,00
Aritmetický priemer		5 898,86
Štandardná chyba priemeru		139,95
Smerodajná odchýlka		3 742,28
Percentily	10	3 100,00
	20	3 900,00
	30	4 400,00
	40	4 900,00
	50	5 400,00
	60	5 997,20
	70	6 404,00
	80	7 129,80
	90	8 340,00
	100	70 000,00

Stredná hodnota celkových výdavkov študentov bakalárskeho stupňa štúdia bola 5 000 Sk, u študentov magisterského alebo inžinierskeho štúdia to bolo 5 575 Sk (bližšie pozri tab. č. 48). Aj celkový príjem študentov prvého stupňa štúdia bol podľa výsledkov prieskumu nižší ako príjem študentov vyšších ročníkov (5 300 Sk a 6 000 Sk, bližšie pozri tab. č. 37, str. 24).

Tab. č. 48: Celková suma výdavkov podľa stupňa štúdia – bývajúci mimo domácnosti rodičov (Sk)

		Stupeň štúdia	
		bakalársky	magisterský, inžiniersky
Medián		5 000,00	5 575,00
Aritmetický priemer		5 516,86	6 392,65
Štandardná chyba priemeru		134,48	290,40
Smerodajná odchýlka		2 593,79	4 953,78
Percentily	10	3 015,00	3 260,00
	20	3 616,40	4 000,00
	30	4 118,00	4 700,00
	40	4 642,00	5 074,00
	50	5 000,00	5 575,00
	60	5 850,00	6 000,00
	70	6 300,00	6 794,00
	80	7 000,00	7 500,00
	90	8 000,00	9 200,00

Bývajúci mimo domácnosti rodičov mali najvyššie výdavky **za bývanie a stravu – mediánová hodnota za bývanie v podnájme bola 2 000 Sk mesačne**, u bývajúcich na **internáte** to bola hodnota **1 400 Sk**. Stredná hodnota výdavku **za stravu** bola **1 500 Sk** (bližšie pozri tab. č. 49). Na základe vysokých hodnôt smerodajnej odchýlky výdavku za jednotlivé položky možno opäť konštatovať veľkú variabilitu výdavkov tejto skupiny študentov.

Tab. č. 49: Výdavky študentov v bežnom mesiaci semestra – bývajúci na internáte, v podnájme apod. (Sk)

	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
ubytovanie			
v internáte	1 400,00	1 396,74	430,566
v podnájme, prenájom apod.	2 000,00	2 324,75	1 509,75
strava	1 500,00	1 764,55	1 312,99
osobné potreby	800,00	983,79	1 372,29
cestovné	570,00	653,85	498,24
zdravotnícke služby a lieky	0,00	90,74	172,21
študijné potreby	200,00	284,52	343,05
kultúra, zábava, šport, apod.	500,00	726,67	1 051,26
iné poplatky	0,00	40,41	203,28
celková suma	5 400,00	5 898,86	3 742,28

Z uvedených výsledkov vyplýva, že študenti bývajúci počas semestra mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných, mali v bežnom mesiaci semestra približne o polovicu vyššie výdavky (54,1 %) ako ich spolužiaci bývajúci u rodičov alebo príbuzných.

Mediánové hodnoty celkových výdavkov v bežnom mesiaci semestra dosiahli u študentov jednotlivých študijných zameraní hodnotu v rozmedzí 4 950 Sk až 5 700 Sk (bližšie pozri tab. č. 50). Vychádzajúc z počtu respondentov, v tomto vyhodnotení sme kvôli spoľahlivosti výsledkov brali do úvahy len údaje za študentov, bývajúcich mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných. Najvyššie výdavky mali študenti technického a zdravotníckeho zamerania (obidve skupiny 5 700 Sk). Študenti prvej skupiny platili v porovnaní s celým podsúborom viac za ubytovanie, stravu a osobné potreby, na cestovné a študijné potreby platili naopak menej (pozri tab. č. 51, str. 31 a tab. č. 50, str. 30). Študenti druhej uvedenej skupiny platili viac za ubytovanie a študijné potreby, menej za osobné potreby a cestovné (pozri tab. č. 52, str. 31 a tab. č. 50, str. 30). Najnižšie výdavky mali študenti humanitných vied (4 950 Sk). Menej platili za stravu, osobné potreby a voľnočasové aktivity, naopak viac platili za ubytovanie, cestovné a študijné potreby (pozri tab. č. 53, str. 31 a tab. č. 50, str. 30).

Tab. č. 50: Celkové výdavky v bežnom mesiaci semestra u študentov jednotlivých študijných zameraní – bývajúci mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných (Sk)

Skupina študijných odborov	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
Pedagogika	5 375,00	5 567,00	2 199,88
Humanitné vedy a umenie	4 950,00	5 289,77	3 311,81
Spoločenské vedy, podnikanie, právo	5 400,00	6 202,12	5 469,83
Prírodné vedy, matematika, informatika	5 350,00	6 192,35	3 292,19
Technika, spracovateľstvo, konštruktérstvo	5 700,00	5 837,98	1 995,18
Poľnohospodárstvo, veterinárstvo	*	*	*
Zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie	5 700,00	6 050,24	2 367,14
Služby	5 000,00	5 498,19	1 989,01
Spolu	5 400,00	5 898,86	3 742,28

Vysvetlivky: * - nepodarilo sa nám získať údaje ani od jedného študenta uvedeného študijného zamerania

Tab. č. 51: Výdavky študentov technického zamerania v bežnom mesiaci semestra – bývajúci na internáte, v podnájme apod. (Sk)

	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
ubytovanie	1 550,00	1 484,96	888,71
strava	1 950,00	1 815,74	797,68
osobné potreby	1 000,00	997,71	790,87
cestovné	500,00	554,09	350,23
zdravotnícke služby a lieky	0,00	58,70	142,76
študijné potreby	100,00	189,72	311,38
kultúra, zábava, šport, apod.	500,00	722,96	672,07
iné poplatky	0,00	19,44	113,94
celková suma	5 700,00	5 837,98	1 995,18

Tab. č. 52: Výdavky študentov zdravotníckeho zamerania v bežnom mesiaci semestra – bývajúci na internáte, v podnájme apod. (Sk)

	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
ubytovanie	1 410,00	1 526,51	785,98
strava	1 500,00	1 711,20	886,45
osobné potreby	700,00	793,07	569,30
cestovné	500,00	690,59	562,57
zdravotnícke služby a lieky	0,00	68,00	108,94
študijné potreby	300,00	415,66	422,70
kultúra, zábava, šport, apod.	500,00	819,68	864,86
iné poplatky	0,00	26,67	100,45
celková suma	5 700,00	6 050,24	2 367,14

Tab. č. 53: Výdavky študentov humanitného zamerania v bežnom mesiaci semestra – bývajúci na internáte, v podnájme apod. (Sk)

	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
ubytovanie	1 500,00	1 379,50	686,56
strava	1 000,00	1 369,66	943,36
osobné potreby	500,00	880,90	2 142,30
cestovné	600,00	721,56	491,45
zdravotnícke služby a lieky	0,00	107,87	196,84
študijné potreby	300,00	312,78	294,27
kultúra, zábava, šport, apod.	400,00	476,74	460,09
iné poplatky	0,00	32,58	112,84
celková suma	4 950,00	5 289,77	3 311,81

V bežnom mesiaci semestra minuli najviac financií bratislavskí študenti (6 100 Sk, pozri tab. č. 54). Tento jav je veľmi pravdepodobne aspoň do istej miery spôsobený tým, že v hlavnom meste sú v porovnaní s ostatnými mestami najvyššie ceny tovarov a služieb. Smerodajná odchýlka celkovej výšky ich výdavkov bola v porovnaní s inými mestami oveľa vyššia (5 221,12 Sk), čo znamená najvyššiu variabilitu ekonomickej situácie týchto študentov. Tento jav však nebol primárne spôsobený veľkou variabilitou finančnej pomoci od rodičov, pretože smerodajná odchýlka uvedeného ukazovateľa nedosiahla v porovnaní s inými univerzitnými mestami najvyššiu hodnotu (bližšie pozri tab. č. 21, str. 15). Z výsledkov prieskumu vyplýva, že väčšina bratislavských študentov počas semestra pracovala (80,0 %; bližšie pozri tab. č. 60, str. 36), na skúmanie príjmu z práce by

sme potrebovali pracovať s väčším súborom respondentov. Na druhej strane **mali najmenšie výdavky študenti východoslovenského regiónu, teda Prešova a Košíc.**

Tab. č. 54: Celková výška výdavkov študentov jednotlivých univerzitných miest v bežnom mesiaci semestra – bývajúci mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných (Sk)

	Medián	Aritmetický priemer	Smerodajná odchýlka
Bratislava	6 100,00	6 968,70	5 221,12
Trnava	5 016,50	5 926,00	3 784,11
Nitra	*	*	*
Trenčín	*	*	*
Žilina	5 300,00	5 532,69	1 734,24
Ružomberok	*	*	*
Banská Bystrica	4 925,00	5 013,88	1 642,03
Prešov	4 500,00	5 000,17	2 148,97
Košice	4 650,00	5 129,74	2 355,72
Spolu	5 400,00	5 898,86	3 742,28

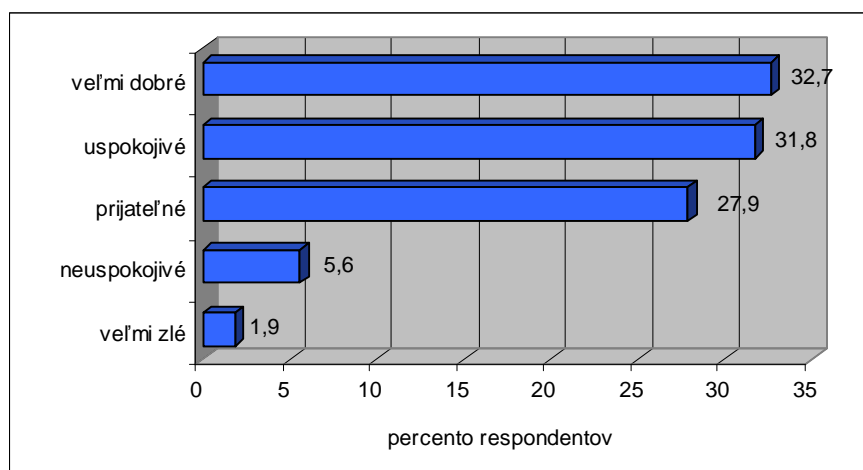
Vysvetlivky: * - výsledok sme kvôli nedostatočnému počtu respondentov nepovažovali za spoľahlivý

3.4.3. Ako študenti zhodnotili svoje životné podmienky

Respondenti mali zhodnotiť, do akej miery sú spokojní, resp. nespokojní s nasledujúcimi tromi oblasťami ich života: podmienky týkajúce sa bývania, úroveň materiálneho zabezpečenia a zvládanie študijných, príp. aj pracovných povinností.

Podmienky týkajúce sa bývania prevažná väčšina zhodnotila ako **veľmi dobré (32,7 %)**, **uspokojivé (31,8 %)** alebo **prijateľné (27,9 %)**. Len necelá desatina študentov zhodnotila svoje bývanie ako neuspokojivé alebo veľmi zlé (bližšie pozri graf č. 2), čo je pozitívny výsledok.

Graf č. 2: Hodnotenie úrovne bývania

Hodnotenie úrovne bývania sa signifikantne líšilo podľa typu ubytovania ($p < 0,001$). Spokojnosť prejavili najmä študenti, bývajúci v súkromnom type ubytovania, a to najmä bývajúci u rodičov alebo príbuzných, ale aj bývajúci v podnájme, prenajatom či vlastnom byte

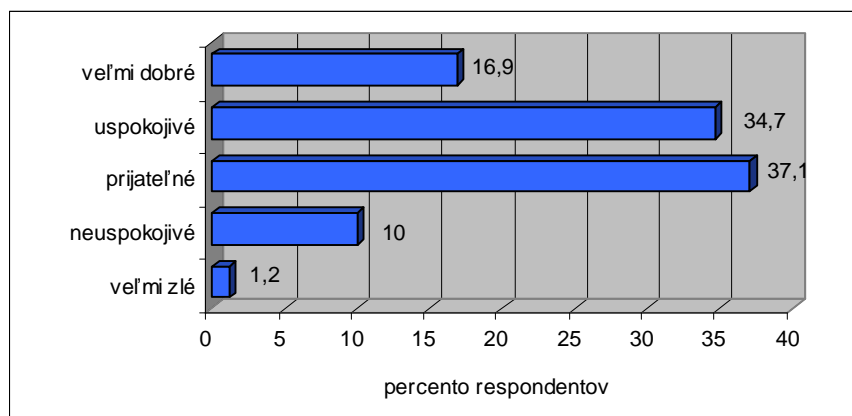
(bližšie pozri tab. č. 55). Možno to vysvetliť tým, že podmienky bývania v internátoch vo všeobecnosti nedosahujú úroveň súkromného typu bývania.

Tab. č. 55: Hodnotenie úrovne bývania u študentov, bývajúcich v jednotlivých typoch ubytovania (%)

	veľmi dobré	uspokojivé	prijateľné	neuspokojivé	veľmi zlé
U rodičov alebo príbuzných	67,0	20,7	10,5	0,7	1,1
V podnájme alebo prenajatom/vlastnom byte	47,0	33,9	17,3	1,8	0,0
V internáte	11,2	36,9	39,8	9,2	2,9
spolu	32,7	31,9	27,9	5,6	1,9

Čo sa týka spokojnosti s materiálnym zabezpečením a s finančnou situáciou, väčšina študentov zhodnotila úroveň tejto oblasti ich života ako **prijateľnú (37,1%)** alebo **uspokojivú (34,7 %)**. Približne jeden z desiatich študentov uviedol, že jeho materiálne zabezpečenie je neuspokojivé alebo veľmi zlé (bližšie pozri graf č. 3).

Graf č. 3: Hodnotenie materiálneho zabezpečenia, finančnej situácie študentov

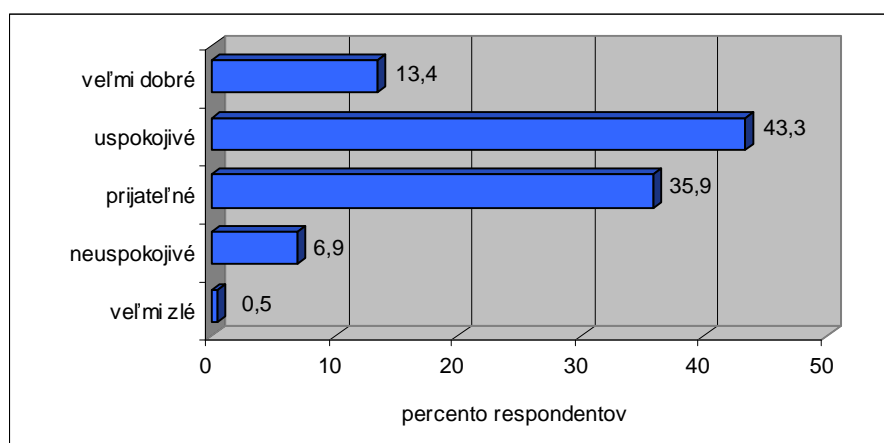
Spokojnosť s materiálnym zabezpečením sa významne líšila podľa výšky celkového príjmu ($p < 0,001$). Až 40,5 % respondentov, ktorí uviedli príjem v rozmedzí 10 001 Sk až 50 000 Sk, zhodnotili svoju finančnú situáciu ako veľmi dobrú. Podiel študentov, ktorí zhodnotili túto oblasť svojho života ako veľmi dobrú alebo uspokojivú, so znižujúcim sa príjmom klesal (bližšie pozri tab. č. 56).

Tab. č. 56: Hodnotenie materiálneho zabezpečenia vo vzťahu k výške celkového príjmu (%)

	veľmi dobré	uspokojivé	prijateľné	neuspokojivé alebo veľmi zlé
do 3 000 Sk	19,9	24,8	43,3	12,1
3 100 Sk – 5 000 Sk	11,8	35,7	41,1	11,4
5 100 Sk – 8 000 Sk	13,5	39,7	35,1	11,7
8 100 Sk – 10 000 Sk	22,1	30,2	36,0	11,6
10 100 Sk až 50 000 Sk	40,5	31,0	22,6	6,0
spolu	16,9	34,8	37,1	11,2

Zvládanie študijných, príp. aj pracovných povinností zhodnotila najväčšia skupina respondentov (**43,3 %**) ako **uspokojivé** a **35,9 %** ako **prijateľné**. Je pozitívne, že len necelá desatina študentov zhodnotila zvládanie týchto povinností ako neuspokojivé alebo veľmi zlé (bližšie pozri graf č. 4).

Graf č. 4: Hodnotenie zvládania študijných, príp. aj pracovných povinností

Medzi zvládaním študijných, príp. aj pracovných povinností a frekvenciou chodenia do práce počas semestra sme takisto zistili štatisticky významný rozdiel ($p < 0,05$). Opäť sa však nepotvrdilo, že by podiel respondentov, ktorí podľa svojej mienky zvládali uvedené povinnosti veľmi dobre, priamoúmerne klesal s narastajúcou frekvenciou chodenia do práce (bližšie pozri tab. č. 57). Pravdepodobne to súvisí so schopnosťou dobre využívať svoj čas, ale aj náročnosťou štúdia.

Tab. č. 57: Hodnotenie zvládania študijných, príp. aj pracovných povinností v súvislosti s frekvenciou chodenia do práce počas semestra (%)

Frekvencia chodenia do práce	veľmi dobré	uspokojivé	prijateľné	neuspokojivé alebo veľmi zlé
počas celého semestra	14,6	42,5	34,6	8,3
iba príležitostne	8,1	43,5	41,9	6,5
vôbec	16,3	44,5	31,5	7,6
spolu	13,1	43,6	35,8	7,5

Muži a ženy sa v hodnotení zvládania štúdia a práce signifikantne líšili ($p < 0,001$; pozri tab. č. 58). Veľmi dobré alebo uspokojivé zvládanie týchto povinností uviedlo 63,8 % žien a 48,6 % mužov. Do istej miery to mohlo súvisieť s tým, že väčšie percento mužov pracovalo vo väčšej alebo menšej miere počas celého semestra, ženy zase častejšie vôbec nepracovali (pozri tab. č. 62, str. 36).

Tab. č. 58: Hodnotenie zvládania študijných, príp. aj pracovných povinností podľa pohlavia (%)

	veľmi dobré	uspokojivé	prijateľné	neuspokojivé alebo veľmi zlé
muži	12,4	36,2	41,7	9,6
ženy	14,3	49,5	30,7	5,5
spolu	13,4	43,2	35,9	7,4

3.5. Práca počas semestra

3.5.1. Frekvencia chodenia do práce

Takmer dve tretiny študentov uviedli, že počas semestra pracovali, či už **príležitostne (32,0 %)** alebo **vo väčšej alebo menšej miere počas celého semestra (30,4 %)**. Podľa výsledkov prieskumu teda **len približne tretina respondentov (37,7 %) počas semestra vôbec nepracovala** a teda ani nemala žiadny príjem z vlastnej práce.

Frekvencia pracovania počas semestra bola u študentov rôzneho študijného zamerania významne rozdielna ($p < 0,001$). **Pravidelnú alebo príležitostnú prácu** mali najmä študenti **prírodovedného (78,7 %)** alebo **technického zamerania (73,4 %)**; pozri tab. č. 59). Z pedagogických študijných odborov pracovalo počas celého semestra takmer rovnaké percento študentov ako v prípade uvedených dvoch zameraní (36,6 %). Na detailnejšiu analýzu uvedených výsledkov by sme však potrebovali pracovať s väčším súborom respondentov.

Tab. č. 59: Frekvencia chodenia do práce počas semestra u študentov jednotlivých zameraní (%)

Skupina študijných odborov	Počas celého semestra	Iba príležitostne	Vôbec
Pedagogika	36,6	30,7	32,7
Humanitné vedy a umenie	23,3	41,7	35,0
Spoločenské vedy, podnikanie, právo	32,0	24,8	43,2
Prírodné vedy, matematika, informatika	38,9	39,8	21,3
Technika, spracovateľstvo, konštruktérstvo	36,4	37,0	26,6
Poľnohospodárstvo, veterinárstvo	*	*	*
Zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie	19,8	34,5	45,7
Služby	20,4	23,7	55,9
Spolu	30,4	32,0	37,7

Vysvetlivky: * - nepodarilo sa nám získať údaje ani od jedného študenta uvedeného študijného zamerania

Študenti jednotlivých univerzitných miest sa významne líšili vo frekvencii chodenia do práce, čo mohlo zahŕňať brigádnicú prácu, normálne zamestnanie na čiastočný úväzok, príp. inú formu pracovnej činnosti ($p < 0,001$; pozri tab. č. 60). **Počas celého semestra** pracovali najmä **bratislavskí študenti (44,9 %)**. Naopak **vôbec nepracovali** najmä **prešovskí (65,4 %) a košickí študenti (53,9 %)**. Tieto výsledky možno na jednej strane zdôvodniť najmä výrazne odlišnou hospodárskou situáciou týchto regiónov, čo sa premieta do pracovných príležitostí pre celkovú populáciu a takisto pre študentov. Na druhej strane nie všetci študenti sú odkázaní na prácu popri štúdiu, resp. radšej dajú prednosť iným aktivitám. Na kvantitatívne vyhodnotenie pôsobenia týchto faktorov by sme však potrebovali pracovať s väčším súborom respondentov.

Tab. č. 60: Frekvencia chodenia do práce u študentov jednotlivých univerzitných miest (%)

	Počas celého semestra	Iba príležitostne	Vôbec nepracujem
Bratislava	44,9	35,1	20,0
Trnava	27,5	33,3	39,2
Nitra	*	*	*
Trenčín	*	*	*
Žilina	21,2	34,3	44,4
Ružomberok	*	*	*
Banská Bystrica	33,1	32,2	34,7
Prešov	7,7	26,9	65,4
Košice	19,5	26,6	53,9
Celý súbor	30,4	31,8	37,8

Vysvetlivky: * - výsledok sme kvôli nedostatočnému počtu respondentov nepovažovali za spoľahlivý

Medzi frekvenciou chodenia do práce a stupňom štúdia sme takisto zistili signifikantný rozdiel ($p < 0,001$; pozri tab. č. 61). Študenti bakalárskeho študijného programu vo väčšej miere vôbec nepracovali (42,3 % vs. 31,5 %), resp. pracovali iba príležitostne (32,3 % vs. 29,7 %). Zo študentov magisterského alebo inžinierskeho študijného programu väčšie percento pracovalo počas celého semestra (38,8 % vs. 25,4 %). Títo študenti mali vo všeobecnosti vyššie výdavky (bližšie pozri tab. č. 45, str. 28) a možno predpokladať, že mali takisto menej povinných vyučovacích hodín.

Tab. č. 61: Frekvencia chodenia do práce v súvislosti so stupňom štúdia (%)

Stupeň štúdia	Počas celého semestra	Iba príležitostne	Vôbec nepracujem
bakalársky	25,4	32,3	42,3
magisterský, inžiniersky	38,8	29,7	31,5
spolu	31,2	31,2	37,7

Muži a ženy sa vo frekvencii chodenia do práce významne líšili ($p < 0,05$). Možno konštatovať, že muži pracovali vo všeobecnosti častejšie; počas celého semestra z nich pracovala približne jedna tretina (33,8 %), zo žien to bolo 27,5 %. Čo sa týka príležitostnej práce, rozdiel medzi pohlaviami bol minimálny (bližšie pozri tab. č. 62). Ženy vo väčšej miere vôbec nepracovali (41,4 %).

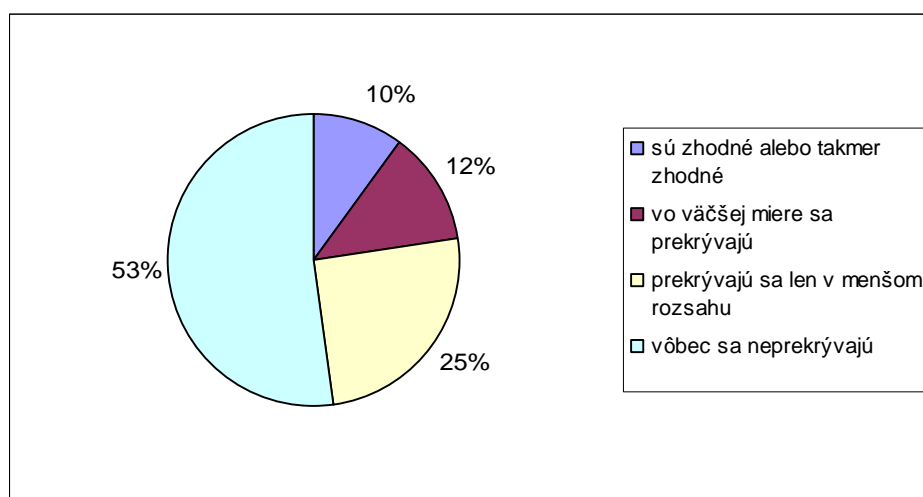
Tab. č. 62: Frekvencia chodenia do práce podľa pohlavia (%)

	Počas celého semestra	Iba príležitostne	Vôbec nepracujem
muži	33,8	32,7	33,5
ženy	27,5	31,1	41,4
spolu	30,4	31,8	37,8

3.5.2. Prekrytie oblasti štúdia a práce

Približne polovica respondentov uviedla, že ich **štúdium a práca sa vôbec neprekrývajú (52,2 %)**. Druhú najpočetnejšiu skupinu tvorili študenti, u ktorých sa **štúdium a práca prekrývali len v menšom rozsahu (25,5 %)**. S narastajúcou mierou prekrytia obidvoch spomínaných oblastí klesal podiel študentov, ktorí danú odpoveď zvolili (bližšie pozri graf č. 5).

Graf č. 5: Prekrytie oblasti štúdia a práce

U študentov bakalárskeho a magisterského alebo inžinierskeho študijného programu sa prekrytie oblasti štúdia a práce významne líšilo ($p < 0,001$; pozri tab. č. 63). Štúdiom a práca sa prekrývali úplne alebo vo väčšej miere u 31,0 % študentov druhého stupňa štúdia, avšak len u 15,4 % študentov prvého stupňa. Súviselo to pravdepodobne s tým, že rokmi štúdia rastú schopnosti pracovať v študovanom alebo príbuznom odbore. Študenti druhého stupňa štúdia už získali vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa, teda pravdepodobnosť prijatia do práce v študovanej alebo príbuznej oblasti je vyššia.

Tab. č. 63: Prekrytie oblasti štúdia a práce v súvislosti so stupňom štúdia (%)

Stupeň štúdia	takmer úplné alebo úplné	vo väčšej miere	v menšej miere	žiadne
bakalársky	5,0	10,4	24,6	60,0
magisterský, inžiniersky	15,7	15,3	26,6	42,3
spolu	10,2	12,8	25,6	51,4

Prekrytie oblasti štúdia a práce bolo u mužov a žien signifikantne rozdielne ($p < 0,05$; pozri tab. č. 64). Zhodu sme zistili u 13,7 % žien, avšak len u 6,4 % mužov. Na druhej strane práca a štúdium sa vôbec neprekrývali u 54,6 % mužov a 49,6 % žien. Uvedená rozdielnosť môže byť do istej miery spôsobená tým, že niektoré pracovné príležitosti, ktoré ponúkajú študentské agentúry, môžu kvôli náročnosti na fyzickú prácu vykonávať len muži. Tieto pracovné možnosti sú veľmi často zverejnené v priestoroch internátov, príp. fakúlt, preto sú ľahko dostupné a pravdepodobne aj úspešné v nájdení záujemcov o prácu, ktorú môžu sprostredkovať. Na nájdenie práce v oblasti, ktorá je zhodná alebo príbuzná so štúdiom, sa vo všeobecnosti vyžaduje viac cieľavedomosti, vytrvalosti a ambicióznosti. Mnohokrát sa však môžu vyskytnúť rôzne iné podmienky práce alebo naopak prekážky, kvôli ktorým študent danú prácu vykonávať nemôže.

Tab. č. 64: Prekrytie štúdia a práce vo vzťahu k pohlaviu respondentov (%)

Pohlavie	sú takmer alebo úplne zhodné	vo väčšej miere sa prekryvajú	prekryvajú sa len v menšom rozsahu	vôbec sa neprekryvajú
Muži	6,4	12,1	27,0	54,6
Ženy	13,7	13,0	23,7	49,6
Spolu	9,9	12,5	25,4	52,2

3.5.3. Čo si môžu študenti zo zarobených financií dovoliť kúpiť

Väčšina študentov si zo zarobených financií mohla dovoliť zakúpiť **bežné potreby (67,0 %)**. **Mediánová hodnota** mesačného **zárobku počas semestra u tejto skupiny študentov bola 2 000 Sk**. Smerodajná odchýlka nadobudla v porovnaní s aritmetickým priemerom veľmi vysokú hodnotu (3 808,56 Sk), čo znamená veľkú variabilitu získaných údajov (bližšie pozri tab. č. 65). Približne **17,1 % študentov** uviedlo, že si môže zakúpiť len **nevyhnutné potreby**. Aj u tejto skupiny bola **mediánová hodnota** mesačného **zárobku 2 000 Sk**, avšak najmä 30 % najvyšších zistených hodnôt bolo značne nižších ako v prípade prvej uvedenej skupiny študentov (bližšie pozri tab. č. 66). Takmer polovica študentov, ktorí si zarobili len na nevyhnutné potreby, zhodnotila svoju finančnú situáciu ako prijateľnú (47,9 %) a takmer štvrtina (22,4 %) ako neuspokojivú alebo veľmi zlú (bližšie pozri graf č. 6). Týchto študentov možno považovať za rizikóvu skupinu, na hlbšiu kvantitatívnu analýzu by sme však potrebovali pracovať s väčším súborom respondentov. Približne **15,9 % študentov** uviedlo, že si môže zo zarobených peňazí dovoliť zakúpiť **nadštandardné potreby**.

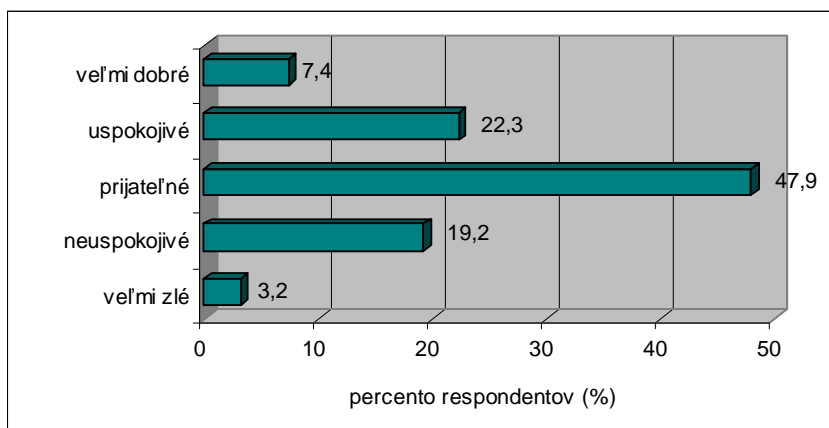
Tab. č. 65: Štatistické ukazovatele mesačného zárobku z práce počas semestra u študentov, ktorý uviedli, že si môžu zo zarobených peňazí zakúpiť bežné potreby (Sk)

Medián		2000,00
Aritmetický priemer		3621,79
Štandardná chyba priemeru		204,75
Smerodajná odchýlka		3808,56
Percentily	10	700,00
	20	1000,00
	30	1500,00
	40	2000,00
	50	2000,00
	60	3000,00
	70	4000,00
	80	5000,00
	90	8000,00

Tab. č. 66: Štatistické ukazovatele mesačného zárobku z práce počas semestra u študentov, ktorí si môžu zo zarobených peňazí zakúpiť len nevyhnutné potreby (Sk)

Medián		2000,00
Aritmetický priemer		2234,48
Štandardná chyba priemeru		218,47
Smerodajná odchýlka		2037,77
Percentily	10	500,00
	20	1000,00
	30	1000,00
	40	1500,00
	50	2000,00
	60	2000,00
	70	2500,00
	80	3000,00
	90	5000,00

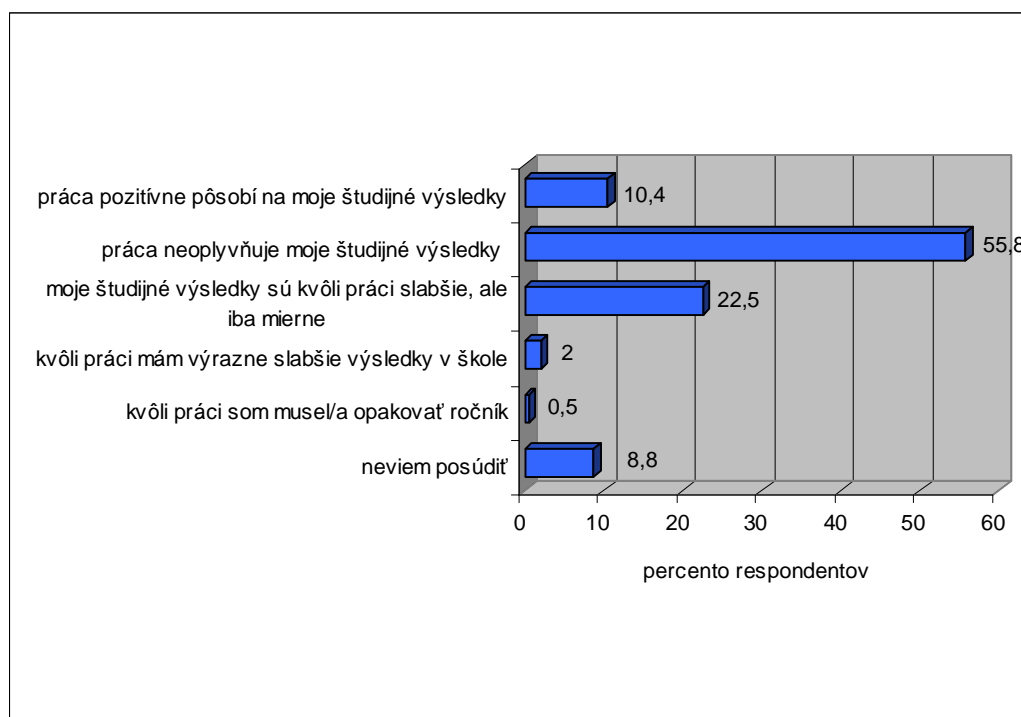
Graf č. 6: Hodnotenie materiálneho zabezpečenia študentov, ktorí si zo zarobených financií môžu dovoliť zakúpiť len na nevyhnutné potreby

3.5.4. Vplyv práce na študijné výsledky

Nadpolovičná väčšina respondentov (**55,8 %**) uviedla, že **práca neovplyvňuje ich študijné výsledky**. Títo študenti teda vedeli tak zladiť tieto dve oblasti, že mohli zlepšiť svoju finančnú situáciu vlastnou prácou, čím získavali aj skúsenosti na trhu práce a zároveň to nemalo negatívny vplyv na ich študijné výsledky, čo je pozitívne. Približne **pätina respondentov (22,5 %)** uviedla, že **kvôli práci mali slabšie študijné výsledky, ale iba mierne**. Len pre veľmi malú skupinu študentov (spolu 2,5 %) mala práca výrazne negatívny dopad na štúdium, v niektorých prípadoch sa to prejavilo aj opakovaním ročníka (bližšie pozri graf č. 7).

Graf č. 7: Vplyv práce na študijné výsledky

Medzi frekvenciou chodenia do práce a jej vplyvom na študijné výsledky sme zistili signifikantný rozdiel ($p < 0,001$; bližšie pozri tab. č. 67). Či už respondenti pracovali viacej počas celého semestra alebo len príležitostne, najväčšie percento zvolilo odpoveď, že práca nemala žiadny vplyv na štúdium alebo mala mierne negatívny vplyv (77,3 % a 79,0 %). Pre výraznú väčšinu študentov, ktorí pracovali iba príležitostne, práca nemala žiadny vplyv na ich štúdium (65,2%). Možno to vysvetliť tým, že takáto práca nie je spojená s veľkou investíciou času ani energie. Na druhej strane pre približne polovicu študentov, ktorí pracovali počas celého semestra, mala práca pozitívny alebo negatívny vplyv na štúdium (47,6 %).

Tab. č. 67: Vplyv práce na študijné výsledky podľa frekvencie chodenia do práce (%)

Frekvencia chodenia do práce	Pozitívny	Žiadny	Mierne negatívny	Výrazne negatívny	Opakovanie ročníka	Neviem posúdiť
počas celého semestra	14,3	47,3	30,0	2,3	1,0	5,0
iba príležitostne	5,9	65,2	13,8	1,6	0,0	13,4
spolu	10,5	55,5	22,6	2,0	0,5	8,9

Muži a ženy sa v hodnotení vplyvu práce na študijné výsledky signifikantne nelíšili.

3.5.5. Zárobok z práce počas semestra

Mediánová hodnota zárobku z práce počas semestra za jeden mesiac predstavovala **2 000 Sk**. Tento ukazovateľ bol charakteristický veľkou mierou variability (smerodajná odchýlka dosiahla hodnotu 5 129,33 Sk), ktorá odrzkadľuje výraznú diferenciáciu výšky zárobku v rámci výberového súboru. Detailnejšie výsledky tohto ukazovateľa sú uvedené v tab. č. 68.

Tab. č. 68: Štatistické ukazovatele zárobku z práce počas semestra (Sk)

Medián		2 000,00
Aritmetický priemer		3 874,30
Štandardná chyba priemeru		219,31
Smerodajná odchýlka		5 129,33
Percentily	10	500,00
	20	1 000,00
	30	1 500,00
	40	2 000,00
	50	2 000,00
	60	3 000,00
	70	4 000,00
	80	5 000,00
	90	8 000,00

Stredná hodnota mesačného zárobku bola u študentov **bakalárskeho študijného programu 2 000 Sk a magisterského alebo inžinierskeho študijného programu 2 500 Sk** (bližšie pozri tab. č. 69). Tieto výsledky možno zdôvodniť tým, že vyššie percento študentov druhého stupňa štúdia počas semestra pracovalo (68,5 % vs. 57,7 %; pozri tab. č. 61, str. 36) a malo prácu v rovnakej alebo blízkej oblasti ich štúdia (31,0 % vs. 15,4 %; pozri tab. č. 63, str. 37).

Tab. č. 69: Zárobok počas semestra u študentov jednotlivých stupňov štúdia (Sk)

	Stupeň štúdia	
	bakalársky	magisterský, inžiniersky
Medián	2 000,00	2 500,00
Aritmetický priemer	3 319,65	4 615,36
Štandardná chyba priemeru	256,769	389,87
Smerodajná odchýlka	4 124,321	6 164,39
Percentily	10	613,00
	20	1 000,00
	30	1 500,00
	40	2 000,00
	50	2 000,00
	60	2 880,00
	70	3 000,00
	80	5 000,00
	90	7 230,00

Mediánová hodnota zárobku mužov bola **2 500 Sk, ženy** zarobili vo všeobecnosti 80 % z príjmu mužov (**2 000 Sk**; pozri tab. č. 70). Do istej miery to mohlo byť dôsledkom toho, že väčší podiel mužov pracoval počas celého semestra (33,8 % vs. 27,5 %, pozri tab. č. 62, str. 36), príp. ich práca mohla byť lepšie finančne ohodnotená.

Tab. č. 70: Mesačný zárobok z práce počas semestra podľa pohlavia (Sk)

	Muži	Ženy
Medián	2 500,00	2 000,00
Aritmetický priemer	4 114,98	3 609,62
Štandardná chyba priemeru	303,67	318,98
Smerodajná odchýlka	5 072,25	5 202,47

Stredná hodnota zárobku študentov, ktorí pracovali **vo väčšej alebo menšej miere počas celého semestra**, bola **3 000 Sk**. Opäť sme zistili veľmi vysokú hodnotu smerodajnej odchýlky tohto znaku (5 986,80 Sk), čo znovu poukazuje na veľkú variabilitu zárobku tejto skupiny študentov. Mzda pätiny s najvyšším zárobkom bola štyrikrát vyššia v porovnaní s pätinou študentov s najnižším zárobkom (bližšie pozri tab. č. 71).

Tab. č. 71: Zárobok z práce počas semestra u študentov, ktorí pracovali počas celého semestra (Sk)

Medián		3 000,00
Aritmetický priemer		5 372,80
Štandardná chyba priemeru		345,65
Smerodajná odchýlka		5 986,80
Percentily	10	1 200,00
	20	2 000,00
	30	2 000,00
	40	3 000,00
	50	3 000,00
	60	4 000,00
	70	5 000,00
	80	8 000,00
	90	12 000,00

Mediánová hodnota zárobku študentov, ktorí pracovali počas semestra **iba príležitostne**, bola **1 350 Sk** za mesiac (bližšie pozri tab. č. 72). V tomto prípade bola hodnota smerodajnej odchýlky opäť vysoká (1 874,89 Sk), avšak nie v takej miere ako u zárobkov študentov, ktorí pracovali počas celého semestra. Títo študenti mali pravdepodobne manuálnu brigádnickú prácu, ktorej mzda výrazne nekolíše.

Tab. č. 72: Zárobok z práce počas semestra u študentov, ktorí pracovali iba príležitostne (Sk)

Medián		1 350,00
Aritmetický priemer		1 903,28
Štandardná chyba priemeru		120,03
Smerodajná odchýlka		1 874,89
Percentily	10	500,00
	20	500,00
	30	1 000,00
	40	1 000,00
	50	1 350,00
	60	2 000,00
	70	2 000,00
	80	2 500,00
	90	4 250,00

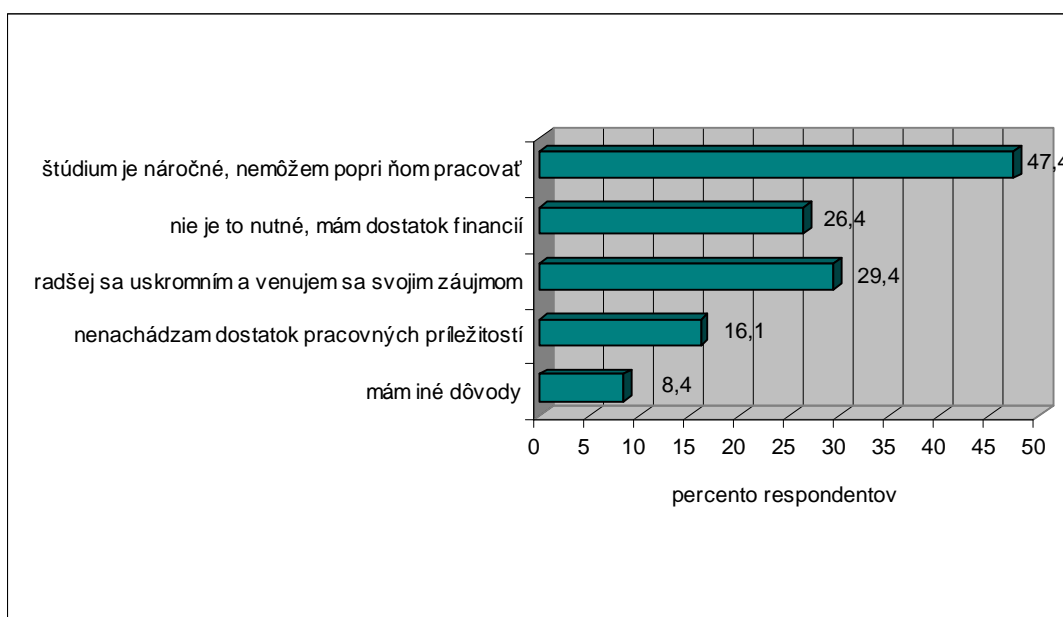
3.6. Študenti, ktorí počas semestra nepracovali

Podľa výsledkov prieskumu približne tretina študentov (**37,7 %**) **pocas semestra vôbec nepracovala**, len **15,9 %** **nepracovalo ani cez semester ani cez prázdniny** a **21,6 %** **pracovalo iba cez prázdniny**.

Do kategórie študentov, ktorí počas semestra nepracovali, mohli patriť tí, ktorí na to neboli odkázaní, teda mali dostatok financií z iných zdrojov, iní by radi pracovali, ale z nejakej príčiny nemohli. Ako je zrejmé z grafu č. 8, **takmer polovica študentov uviedla, že nemôžu pracovať kvôli náročnosti štúdia (47,4 %)**. Ďalšie zdôvodnenia

sa vyskytovali vo výrazne menšej miere; približne **29,4 %** respondentov sa **radšej uskromnilo a vo voľnom čase sa venovalo svojim záujmom** a **26,4 %** uviedlo, že **majú dostatok financií, nie je pre nich nutné pracovať**. Približne **16,1 % študentov nepracovalo kvôli nedostatku pracovných príležitostí** a **8,4 % malo nejaký iný dôvod**, napr.: venujem sa svojej rodine; nízka mzda za prácu sprostredkovanú študentskými agentúrami; veľa času precestujem; som zaneprázdnená školou a mojimi záujmami, teda nemám čas pracovať; nemám záujem pracovať na Slovensku za minimálnu mzdu, počas prázdnin si zarobím dostatok na celý rok; nedostatok času kvôli študijným povinnostiam a vzdelávaniu na kurzoch; nie je ľahké nájsť vhodnú brigadu; zdravotné dôvody; príprava na bakalársku skúšku; nemôžem kvôli rozvrhu; starostlivosť o deti; lenivosť; práca vo výskume na fakulte; domáce povinnosti.

Graf č. 8: Dôvody, prečo študenti počas semestra nepracovali

Pozn.: Študenti mohli zvoliť viacero odpovedí, preto percentuálny súčet jednotlivých odpovedí prevyšuje 100 %.

3.7. Práca počas prázdnin

Počas prázdnin pracovali približne **tri štvrtiny respondentov (74,2 %)**. Z nich **viac ako polovica (59,7 %) pracovala na Slovensku** a **viac ako tretina v zahraničí (39,3 %)**. Vyskytli sa aj študenti, ktorí pracovali **na Slovensku aj v zahraničí**, avšak len výnimočne (**1,0 %**). **Počas semestra aj prázdnin pracovala približne polovica respondentov (52,7 %)**.

V nasledujúcich statiach sa budeme bližšie zaoberať len študentmi, ktorí počas prázdnin pracovali.

Študenti jednotlivých stupňov štúdia sa významne líšili v tom, či cez prázdniny pracovali na Slovensku alebo v zahraničí ($p < 0,001$; pozri tab. č. 73). Zo študentov magisterského alebo inžinierskeho štúdia pracovala v zahraničí približne polovica (51,4 %), avšak zo študentov bakalárskeho štúdia to bola len necelá tretina (30,9 %). Mohlo to súvisieť s tým, že práca v zahraničí je oveľa lepšie finančne ohodnotená a teda starší študenti, ktorí

majú vo všeobecnosti lepší rozhľad o pracovných možnostiach, si vo väčšej miere zvolili pracovnú príležitosť, kde mohli za prácu získať značne vyššiu mzdu.

Tab. č. 73: Miesto práce počas prázdnin u študentov jednotlivých stupňov štúdia (%)

Stupeň štúdia	Slovensko	zahraníe
bakalársky	69,1	30,9
magisterský, inžiniersky	48,6	51,4
spolu	60,1	39,9

Stredná hodnota mzdy študentov, ktorí pracovali počas prázdnin **na Slovensku, bola 8 000 Sk** (bližšie pozri tab. č. 74). Pätina študentov s najvyššou mzdou zarobila trikrát viac ako päťina s najnižšou mzdou.

Tab. č. 74: Zárobok z práce počas prázdnin u študentov, ktorí pracovali na Slovensku (Sk)

Medián		8 000,00
Aritmetický priemer		9 759,05
Štandardná chyba priemeru		370,07
Smerodajná odchýlka		6 903,57
Percentily	10	3 000,00
	20	5 000,00
	30	6 000,00
	40	7 000,00
	50	8 000,00
	60	10 000,00
	70	10 650,00
	80	15 000,00
	90	18 000,00

U študentov, ktorý **pocas prázdnin pracovali v zahraničí**, bola **mediánová hodnota mesačného zárobku 25 000 Sk** (aritmetický priemer = 30 873,28 Sk). Vysoká hodnota smerodajnej odchýlky opäť poukazuje na veľkú variabilitu tohto ukazovateľa (23 690,09 Sk), čo bolo pravdepodobne podmienené hospodárskou situáciou krajiny, v ktorej daný študent pracoval, odvetvím práce, pracovným zaradením a počtom odpracovaných hodín (bližšie pozri tab. č. 75).

Tab. č. 75: Zárobok z práce počas prázdnin u študentov, ktorí pracovali v zahraničí (Sk)

Medián		25 000,00
Aritmetický priemer		30 873,28
Štandardná chyba priemeru		1 555,33
Smerodajná odchýlka		23 690,09
Percentily	10	10 000,00
	20	15 000,00
	30	18 000,00
	40	20 000,00
	50	25 000,00
	60	30 000,00
	70	30 300,00
	80	40 000,00
	90	58 500,00

Muži a ženy sa v otázke práce počas prázdnin významne líšili ($p < 0,01$; pozri tab. č. 76). V lete pracovalo 78,9 % mužov a 71,2 % žien. Tento rozdiel mohol byť spôsobený

tým, že muži chceli toto dlhšie obdobie voľna vo väčšej miere využiť na zarobenie financií a dovoliť si zakúpiť drahšie tovary alebo služby, príp. viac ušetriť. Výška zárobku však mohla závisieť aj od jednotlivých pracovných ponúk, ktoré pre daného študenta alebo študentku prichádzali do úvahy.

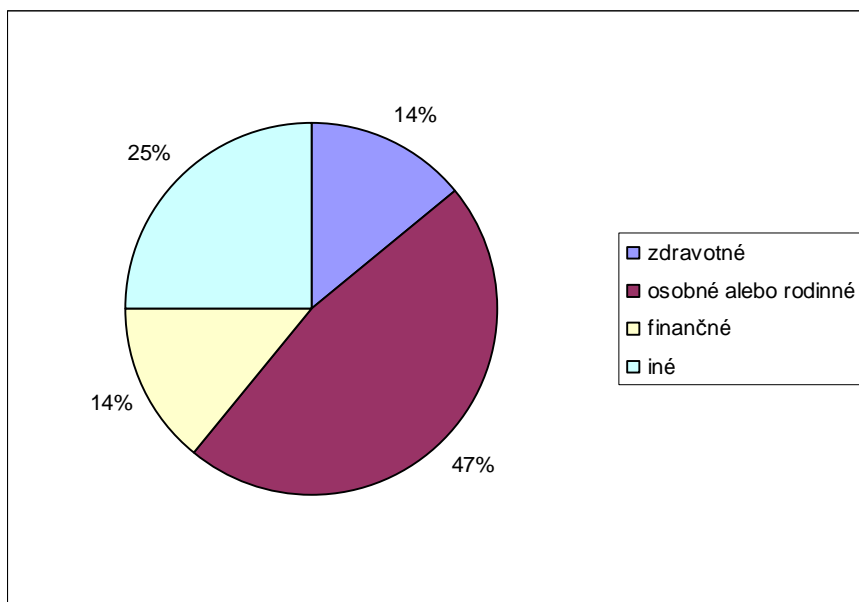
Tab. č. 76: Pracovanie počas letných prázdnin podľa pohlavia (%)

Pohlavie	pracoval/a	nepracoval/a
muži	78,9	21,1
ženy	71,2	28,8
spolu	74,8	25,2

3.8. Prerušenie štúdia

Väčšina študentov (94,6 %) uviedla, že štúdium v minulosti neprerušili. Zo skupiny študentov, ktorí štúdium prerušili, približne polovica tak urobila kvôli osobným alebo rodinným dôvodom (bližšie pozri graf č. 9). Len malá skupina respondentov uviedla finančné dôvody (14,8 %) alebo zdravotné dôvody (14,8 %). Približne štvrtina mala iný dôvod, napr. záujem cestovať; postupové skúšky neboli urobené v stanovenom termíne; stáž v zahraničí; nezvládnutie skúšok; získavanie skúseností, kontaktov a učenie sa jazyka v zahraničí; štúdium v zahraničí; prílišná časová náročnosť simultánneho štúdia na dvoch školách; misionárska práca v zahraničí; priateľka; práca v zahraničí.

Graf č. 9: Príčiny prerušenia štúdia

4. Súhrn hlavných výsledkov prieskumu

- Ø Najväčší podiel otcov aj matiek študentov dosiahol stredoškolské vzdelanie s maturitou (39,8 % a 49,5 %). Druhým najčastejšie uvádzaným bolo v prípade obidvoch rodičov vysokoškolské vzdelanie (35,6 % a 27,1 %). Najviac stredoškolské vzdelanie bez maturity dosiahlo 17,7 % otcov a 14,9 % matiek študentov.
- Ø Mediánová hodnota odhadovaného čistého mesačného príjmu rodičov úplnej rodiny bola 30 000 Sk (aritmetický priemer = 33 311,97 Sk). Čo sa týka neúplných rodín, mediánová hodnota tohto ukazovateľa bola 16 000 Sk (aritmetický priemer = 19 852,15 Sk).
- Ø Približne 84,1 % respondentov uviedlo, že na vysokej škole začali študovať v tom istom roku, kedy ukončili stredoškolské štúdium. Najčastejším dôvodom, prečo študenti nepokračovali v štúdiu na vysokej škole v roku maturity, bolo neuspenie na prijímacom konaní (33,8 %). Približne štvrtina respondentov (25,5 %) chcela najprv získať skúsenosti na trhu práce a zarobiť si peniaze. Približne 18,5 % neboli prijatí kvôli nedostatku voľných študijných miest. Nedostatok financií bol prekážkou pre 13,4 % respondentov.
- Ø Len štvrtina študentov nemala pred začatím štúdia na vysokej škole žiadne skúsenosti na trhu práce (25,2 %). Väčšina respondentov uviedla, že mali príležitostnú prácu (66,6 %). Približne 8,1 % študentov bolo riadne zamestnaných, podnikali alebo pracovali na živnosť najmenej pol roka.
- Ø Najviac respondentov bývalo počas semestra na internáte (55,7 %). V spoločnej domácnosti s rodičmi alebo príbuznými bývala približne štvrtina (27,6 %) a 15,6 % bývalo v podnájme alebo v prenajatom byte. Približne 1,1 % respondentov uviedlo iný spôsob bývania, či už vo vlastnom byte, v spoločnej domácnosti s priateľom a jeho rodinou, v turistickej ubytovni alebo v ubytovacích priestoroch fakulty.
- Ø Prevažná väčšina študentov (91,0 %) uviedla, že ich rodičia finančne podporujú. Len 5,7 % študentov dostávalo financie od partnera, resp. manžela. Približne 8,1 % študentov nedostávalo financie ani od rodičov ani od partnera.
- Ø Finančnú pomoc od rodičov dostávalo približne deväť z desiatich študentov, bývajúcich počas semestra v spoločnej domácnosti s rodičmi, resp. príbuznými (90,1 %). Mediánová hodnota tejto podpory bola 2 000 Sk (aritmetický priemer = 2 385,99 Sk).
- Ø Čo sa týka bývajúcich mimo domácnosti rodičov, z nich dostávalo finančnú podporu od rodičov tiež približne deväť z desiatich študentov (91,2 %). Mediánová hodnota tejto pomoci bola 3 650 Sk (aritmetický priemer = 3 562,83 Sk).
- Ø Pomoc zo štátnych zdrojov vo forme grantu, študentskej pôžičky alebo štipendia dostávalo celkom 28,4 % študentov, z toho najväčšia skupina poberala štipendium

(25,6 %) a len veľmi malé percento respondentov uviedlo inú formu štátnej pomoci, či už **pôžičku (2,7 %)** alebo **grant (0,6 %)**. Približne **1,1 %** študentov dostávalo **sociálne aj motivačné štipendium**, len **0,5 %** respondentov poberalo **štipendium aj pôžičku** a **0,1 %** študentov uviedlo pomoc vo forme **štipendia aj grantu**.

- Ø Približne **15,0 %** respondentov uviedlo, že poberalo **sociálne štipendium**. Mesačná výška tejto finančnej pomoci nadobudla hodnoty v rozpätí 300 Sk až 6 900 Sk, **mediánová hodnota** tejto finančnej pomoci bola **3 800,00 Sk** (aritmetický priemer = 3 548,56 Sk). Najväčšia skupina študentov (9,4 %) poberala túto formu štátnej pomoci vo výške 4 000 Sk mesačne.
- Ø **Sociálne štipendium** poberalo **výrazne väčšie percento študentov**, pochádzajúcich z **neúplných rodín (34,8 %)** v porovnaní s **úplnými rodinami (12,5 %)**. Podľa výsledkov prieskumu **toto štipendium** poberalo **10,6 %** respondentov **bývajúcich počas semestra v spoločnej domácnosti s rodičmi alebo príbuznými** a **16,8 %** **bývajúcich na internáte, v podnájme alebo v inom type ubytovania**.
- Ø Približne **10,1 %** respondentov uviedlo, že poberalo **motivačné štipendium**. Mesačná výška **motivačného štipendia** nadobudla hodnoty v rozpätí 500 Sk až 5 000 Sk, **mediánová hodnota** tohto štipendia bola **2 000 Sk** (aritmetický priemer = 1 836,47 Sk). Najväčšia skupina študentov poberala túto pomoc vo výške 1 000 Sk mesačne (37,8 %).
- Ø **Mediánová hodnota celkového mesačného príjmu študentov, bývajúcich počas semestra v spoločnej domácnosti s rodičmi alebo príbuznými**, bola **4 000 Sk** (hodnota aritmetického priemeru bola 5 480,61 Sk).
- Ø **Stredná hodnota celkového mesačného príjmu študentov, bývajúcich mimo domácnosti rodičov**, bola **6 000 Sk** (aritmetický priemer = 6 615,77 Sk).
- Ø **Medián celkových výdavkov v prvom mesiaci semestra** bol u študentov, bývajúcich **v spoločnej domácnosti s rodičmi alebo príbuznými 4 000 Sk** (aritmetický priemer = 4 971,19 Sk)
- Ø U študentov, **bývajúcich mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných**, bola **stredná hodnota celkových výdavkov v prvom mesiaci semestra 6 790 Sk** (aritmetický priemer = 7 647,55 Sk).
- Ø **Stredná hodnota celkovej výšky výdavkov v ďalších mesiacoch semestra** bola u **bývajúcich v spoločnej domácnosti s rodičmi alebo príbuznými 3 505 Sk** (aritmetický priemer = 4 467,38 Sk).
- Ø Čo sa týka bývajúcich **mimo domácnosti rodičov alebo príbuzných**, **stredná hodnota celkovej výšky výdavkov v bežnom mesiaci semestra** bola **5 400 Sk** (aritmetický priemer = 5 898,86 Sk).

- Ø Takmer dve tretiny študentov uviedli, že počas semestra pracovali, či už **príležitostne (32,0 %)** alebo **vo väčšej alebo menšej miere počas celého semestra (30,4 %)**. Podľa výsledkov prieskumu teda **len približne tretina respondentov (37,7 %) počas semestra vôbec nepracovala** a teda ani nemala žiadny príjem z vlastnej práce.
- Ø **Mediánová hodnota zárobku z práce počas semestra za jeden mesiac** predstavovala **2 000 Sk** (aritmetický priemer = 3 874,30 Sk).
- Ø **Stredná hodnota zárobku študentov, ktorí pracovali vo väčšej alebo menšej miere počas celého semestra,** bola **3 000 Sk** (aritmetický priemer = 5 372,80 Sk).
- Ø **Mediánová hodnota zárobku študentov, ktorí pracovali počas semestra iba príležitostne,** bola **1 350 Sk** za mesiac (aritmetický priemer = 1 903,28 Sk).
- Ø Približne **15,9 % nepracovalo ani cez semester ani cez prázdniny** a **21,6 % pracovalo iba cez prázdniny**.
- Ø Počas prázdnin pracovali približne **tri štvrtiny respondentov (74,2 %)**. Z nich **viac ako polovica (59,7 %) pracovala na Slovensku** a **viac ako tretina v zahraničí (39,3 %)**. Vyskytli sa aj študenti, ktorí pracovali **na Slovensku aj v zahraničí,** avšak len výnimočne (**1,0 %**). **Počas semestra aj prázdnin** pracovala približne **polovica respondentov (52,7 %)**.
- Ø **Stredná hodnota mzdy študentov, ktorí pracovali počas prázdnin na Slovensku,** bola **8 000 Sk** (aritmetický priemer = 9 759,05 Sk).
- Ø U študentov, ktorý **počas prázdnin pracovali v zahraničí,** bola **mediánová hodnota mesačného zárobku 25 000 Sk** (aritmetický priemer = 30 873,28 Sk).
- Ø **Väčšina študentov (94,6 %) uviedla, že štúdium v minulosti neprerušili.**

5. Tabuľková príloha

Tab. č. 77: Zloženie súboru respondentov podľa sídla, názvu študovanej vysokej školy a fakulty

Sídlo vysokej školy	Názov vysokej školy	Fakulta	Počet respondentov
Bratislava	Ekonomická univerzita (EU)	Fakulta medzinárodných vzťahov EU	51
		Fakulta hospodárskej informatiky EU	29
		Národohospodárska fakulta EU	1
	Slovenská technická univerzita (STU)	Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU	30
		Strojnícka fakulta STU	52
	Univerzita Komenského (UK)	Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK	29
		Farmaceutická fakulta UK	50
		Filozofická fakulta UK	48
		Lekárska fakulta UK	27
		Právnická fakulta UK	1
Prírodovedecká fakulta UK		49	
Trnava	Trnavská univerzita (TTU)	Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce TTU	25
		Filozofická fakulta TTU	48
	Univerzita sv. Cyrila a Metoda (UCM)	Filozofická fakulta UCM	29
Nitra	Univerzita Konštantína Filozofa (UKF)	Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF	27
Trenčín	Trenčianska univerzita A. Dubčeka (TnUAD)	Fakulta sociálno-ekonomických vied TnUAD	30
Žilina	Žilinská univerzita (ŽU)	Fakulta špeciálneho inžinierstva ŽU	50
		Stavebná fakulta ŽU	49
Ružomberok	Katolícka univerzita (KU)	Filozofická fakulta KU	48
		Pedagogická fakulta KU	2
Banská Bystrica	Univerzita Mateja Bela (UMB)	Ekonomická fakulta UMB	40
		Fakulta humanitných vied UMB	30
		Filologická fakulta UMB	51
Prešov	Prešovská univerzita (PU)	Filozofická fakulta PU	30
		Fakulta manažmentu PU	50
Košice	Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)	Fakulta verejnej správy UPJŠ	30
		Právnická fakulta UPJŠ	50
	Technická univerzita (TUKE)	Fakulta elektrotechniky a informatiky TUKE	50
spolu			1 006

Tab. č. 78: Zloženie súboru respondentov podľa typu študijného programu

Študijný program	Počet respondentov	Percento (%)
bakalársky	531	52,8
magisterský, inžiniersky	397	39,5
spojený	77	7,7
spolu	1005	100,0

Tab. č. 79: Zloženie súboru respondentov podľa študovaného odboru (ISCED 97)

Skupina študijných odborov	Počet odpovedajúcich	Percento (%)
Pedagogika	101	10,1
Humanitné vedy a umenie	120	12,0
Spoločenské vedy, podnikanie, právo	305	30,5
Prírodné vedy, matematika, informatika	111	11,1
Technika, spracovateľstvo, konštruktérstvo	154	15,4
Poľnohospodárstvo, veterinárstvo	*	*
Zdravotníctvo, sociálne zabezpečenie	117	11,7
Služby	93	9,3
spolu	1001	100,0

Vysvetlivky: * - nepodarilo sa nám získať údaje ani od jedného študenta uvedeného študijného zamerania